Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 62 (2957)
СЕШАНБА
16 март 1976 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Тонгги газеталарда

▲ 15 март куни Тошкентда Ўзбекистон сабзавоткорлари, полизчилари, боғбонлари ва соҳибкорларининг қурултойи бўлиб ўтди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов қурултойда катта нутқ сўзлади.

Қурултой қатнашчилари беш йилликнинг биринчи йили учун юксак мажбурият қабул қилдилар.

▲ Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг VIII пленуми бўлди. Пленум қатнашчилари «1976 йилда маккажўхори дони етиштиришни янада кўпайтириш юзасидан республика комсомол ташкилотларининг вазифалари тўғрисида» Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Г. Ғафуржонов докладини муҳокама қилдилар.

▲ Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети КПСС XXV съезди материалларини пропаганда қилиш ва тушунтириш учун олимлар ва халқ хўжалиги мутахассисларидан катта бир группасини республика областларига юборди.

ЖАНГОВАР ПРОГРАММА АСОСИДА

Киров районидаги тўқимачилик-галантерея фабрикасининг коллективи КПСС XXV съезди қарорларини жанговар программа сифатида қабул қилди. Корхонада ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш учун катта ишлар амалга оширилмоқда. Фабрика коллективи йил бошидан буён уч турдаги янги маҳсулот ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Бу кенг истеъмол буюмлари ўзининг сифатлилиги ва чидамлилиги билан ажралиб туради. Янги ўзлаштирилган маҳсулотлардан йил охирига қадар юз минг сўмликка яқин ишлаб чиқарилади. Ўз имкониятларини ҳисоблаб чиққан фабрика коллективи ўнинчи беш йилликнинг дастлабки йилида яна беш турдаги маҳсулот тайёрлашни ўзлаштиришга қарор қилди.

Тўқимачилик-галантерея фабрикаси лойиҳадаги қувватларни ўзлаштириш бўйича бошланган меҳнат беллашувида райондаги саноат корхоналари ўртасида ғолиб топилди. Корхонада асосан ички резервлардан самарали фойдаланиш ҳисобига меҳнат унумдорлигини ўзлаштириш кўрсаткичи 113 процентдан ошириб адо этилди. Маҳсулот реализация қилиш ҳажмининг ошиши эса 185,1 процентни ташкил этди.

Корхонада кенг қулоч ёйдирилган меҳнат беллашувида Пўлат Рашидов бошқараётган 5-цех коллективи ғолиблик қилмоқда. Цехда ишлаб чиқариш жараёнининг такомиллашиши коллективни юқори унумдорликда меҳнат қилишини таъминламоқда.

Фабрикадаги мавжуд тўққизта цех коллективи КПСС XXV съезди қарорлари асосида зиммаларига оширилган социалистик мажбурият қабул қилиб, ўзаро меҳнат беллашуви тўғрисидаги шартномани изчиллик билан бажармоқдалар. Цехлардаги тўртта бригада коллективи КПСС XXV съезди қарорларига амалий иш билан жавоб бериш мақсадида ўнинчи беш йиллик топшириқларини тўрт йилда адо этиш мажбуриятларини олдилар. Шахсий мусобақада эса Вербовицкая, Муталова, Смургунов, Комилова, Потряева каби меҳнат пешқадамлари ғолиблик қилмоқдалар. Ҳаммаси бўлиб корхонада етти киши бир беш йилликда икки беш йиллик топшириқларини бажариш бўйича ўнлар ташаббусига қўшилди. Корхонада меҳнат пешқадамлари сафининг ортиб бориши, меҳнатда қувончли ютуқларни қучишда муҳим омил бўлмоқда.

Бугун

фабрика коллективи йил бошидан ҳисоблаганда планга қўшимча 12 минг сўмлик кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқарди. Бу кўрсаткич ўтган йилнинг шу даврига нисбатан бирмунча кўпдир. Ой охирига қадар эса квартал планига қўшимча 25 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш учун курашаётган фабрика коллективи илғорлар тажрибасини кенг ёйиш бўйича катта ҳажмдаги ишларни амалга оширмоқда.

Т. МУРТАЗОЕВ.

ПАРТИЯ РЕЖАЛАРИ БУЮК ИШЛАРГА ДАЪВАТ ЭТМОҚДА

• Сўз—КПСС XXV съезди делегатларига

КОЛЛЕКТИВНИНГ СЎЗИ ВА ИШИ

Е. ГРЯЗЕВА,
В.П. ЧКАЛОВ НОМЛИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ РАЗМЕТКАЧИСИ

Коммунистлар анжумани!.. Мен съезд кунлари ҳис этган улуғ тантанаворлик ва кўтаринкилик туйғусини ифода этишга сўз тополмайман. Гўёки, съездга тааллуқли бўлмаган, лекин шу кунларни алоҳида қувонч билан тўлдирган манзаралар, айниқса унутилмас бўлиб қолди. Булар — баҳорнинг мусаффо осмони, худди қуёш нурларига чўмгандай Съездлар саройи, қизил чинни гуллар, ҳаяжонли ва бахтли чеҳралардир...

Ленин партиясининг XXV съезди менинг ҳаётимда ёрқин ва энг муҳим воқеа бўлиб қолади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигиннинг минбардан туриб айтган ҳар бир сўзини делегатлар қалбан маъқулладилар. Ҳар бир сўз совет мамлакати кишилари ҳақида ғамхўрлик руҳи билан суғорилганди. Съезд янги, катта ишлар учун улкан, илҳомбахш куч бахш этди.

Мана шу қалб кўтаринкилиги, мана шу яхши кайфиятни ишдаги ҳамкасбларимга ҳам «юқтиргим» келаяпти. Заводга мен шундай ўйлар билан қайтдим. Бу ерга келиб мен тўққизинчи беш йилликдаги иш натижалари бўйича самолётсозлар коллективи КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Эсдалик нишони билан, шунингдек КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланганлигимни билдим. Уч орденли бирлашмамиз коллективининг номи Москвадаги СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари виставкаси майдони олдидаги Бутуниттифоқ Ҳурмат тахтасига ёзилди.

Мукофот янги ишларга чорлайди. Демак, ўнинчи беш йилликда биз муваффақиятни мустаҳкамлашимиз, янада яхши ишлашимиз керак.

Съездда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев шундай деди: «Мамлакат олдида турган хилма-хил иқтисодий ва социал вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун меҳнат унумдорлигини тез ўстириш, бутун ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини тез ўстириш, бутун ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини кескин оширишдан бошқа йўл йўқ. Самарадорликка зўр бериш— бутун иқтисодий стратегиямизнинг жуда муҳим таркибий қисми эканлиги ҳақида қайта-қайта гапиришга тўғри келади».

Самарадорлик ва юксак сифат — бугунги ишимизнинг асосий йўналиши мана шундай. Бирлашма коллективи 1976 йил учун муқобил план, социалистик мажбуриятлар қабул қилиб, қуйидагича аҳд қилди: «1976 йилда белгиланган топшириққа нисбатан маҳсулот ишлаб чиқариш анча кўпайтирилсин, унда ишлаб чиқариш ҳажмини 1975 йилда эришилган даражага нисбатан 12,9 процент ўсиши таъминлансин. Ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсишига асосан меҳнат унумдорлигини ўсиши ҳисобига эришилсин. Техника контроли бўлимига маҳсулотни биринчи кўрсатишда топширишни 97 процентга етказилсин. Ҳар бир деталь, узел, монтаж, агрегатга Сифат белгиси бериш учун кураш ташкил этилсин. Планга қўшимча 500 минг сўм фойда олиш белгиланди, 100 минг сўмлик кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқарилади.

Бу юксак мажбуриятларнинг бажарилишига бизнинг плазшаблон цехимиз коллективи муносиб ҳисса қўшади. Ўтган беш йилликда инженерлар, техниклар, ишчилар, цехнинг раҳбар состави самолёт контурасини беришнинг анча илғор, аналитик усулини эгалладилар. Ҳозир шаблонларни тайёрлаш программали бошқариладиган станоклари бўлган перфолентада амалга ошириляпти. Бунинг натижасида шаблонлар тайёрлаш жараёни кескин қисқарди, уларнинг сифати ортди. СССР Олий Советининг депутати, цехимизнинг инженер-разметкачиси Татьяна Ляшко ўнинчи беш йилликда «Сифат беш йиллигида — инженерлик кафолати!» шиори остида меҳнат қилиш ташаббуси билан чиқди. Бу қимматли ташаббусни фақат бизнинг цехимизда ёки бирлашмамизда эмас, балки бутун Ҳамза районидаги инженер-техник ходимлар қўллаб-қувватлашди. Янги ҳаракатга мен ҳам қўшилдим. Менинг шахсий планимда шундай деб ёзилган: бракка йўл қўймайман, 0,95 дан кам бўлмаган сифат кўрсаткичи билан ишлайман. Рационализаторлик ишида актив қатнашаман, йил мобайнида иқтисодий самараси 500 сўмдан кам бўлмаган, иш сифатининг янада яхшиланишига ёрдам берадиган тўртта рационализаторлик таклифи киритаман.

Бу юксак мажбуриятларни бажаришда, ҳеч сўзсиз, менга Тошкент политехника институтининг самолётсозлик факультетидаги ўқишим ёрдам беради. Бу йил институтни битираман. Дипломни аъло баҳога ҳимоя қилиш орзуим бор. Ахир, жонажон партиямизга, Ватанга юксак малакали мутахассислар керак-ку.

Дастлабки буюртма

Бош кийимлар фабрикаси коллективи

Бугун

Узоқ Шарққа дастлабки буюртма— шляпаларнинг катта бир туркумини жўнатди.

Узоқ Шарқ корхонанинг бу йилги янги буюртмачисидир. Йил давомида у ерга хотин-қизлар ва болалар бош кийимларидан 11 мингга яқин юборилади.

КПСС XXV съезди қарорларини ишлаб чиқаришга кенг татбиқ этаётган корхона ишчи-хизматчилари маҳсулот сифатига катта эътибор бериб, план топшириқларини ортиғи билан адо этишмоқда. Шунингдек, бош кийимларнинг турларини кўпайтиришга эътибор кучайтириляпти.

Корхонада мавжуд имкониятлардан самарали фойдаланиш, меҳнатнинг илғор усулларини ишлаб чиқаришга жорий этиш туфайли февраль ойи планига қўшимча 26 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

ИШЧИ СУЛОЛАЛАРИ ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

«...Ҳар куни эрталаб ўн миллионларча кишилар ўзларининг навбатдаги, энг оддий иш кунини бошлайдилар: станокларни юргизадилар, шахталарга тушадилар, далага чиқадилар, микроскопларга тикиладилар, ҳисоб-китоблар ва графиклар тузишга киришадилар. Эҳтимолки, улар ўз ишларининг улуғлигини ўйламаслар. Аммо улар, айни шу кишилар партия режаларини бажариб, совет мамлакатини тараққиётнинг янги-янги чўққиларига кўтармоқдалар», — ўртоқ Л. И. Брежневнинг мазкур сўзларида Ватанимизни янада гўзал, куч-қудратли қилаётган мамлакатимиз барча меҳнаткашларига КПСС XXV съездининг самимий миннатдорчилиги ифода этилган.

Ўнинчи беш йилликда порлоқ эртамиз қурувчилари сафига ўз ота-оналари шонли анъаналарини авайлаб сақлайдиган, уни бойитадиган янги ёш авлод келиб қўшилади.

Ана шу ҳаёт жараёнида ишчи сулолалари фахрли ўрин эгаллайди. Ҳозир минглаб ана шундай сулолалар бор. Авлод-аждоди билан кемасозлик қилган ленинградлик ва сормоволик ишчиларни, ивановолик тўқувчиларни, бокулик нефтчиларни бутун мамлакатимиз билади.

Индустриал Тошкентимиз ҳали ёш. Шундай бўлишига қарамай трактор, Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Тошкенткабель» заводи ва бошқа корхоналарда ўнлаб ишчи сулолаларини учратиш мумкин.

Икки йил муқаддам Тошкент тўқимачилик комбинатининг 40 йиллиги нишонланди. Ана шу қирқ йилга икки аср— тўқимачи Чеботарёвлар сулоласининг бутун меҳнат стажи жо бўлибди.

Сулола бошлиги Иван Тимофеевич Чеботарёв.

ЧЕБОТАРЁВЛАР

«Бир куни биз Полина билан Ҳадрага нарса харид қилгани борган эдик. Бундай қарасам, магазин пештоқига «Газламаларнинг кўргазма-савдоси...» —деган сўзлар ёзиб қўйилибди. Ундан кейин эса, корхоналарнинг номлари ёзилганди. Улар орасида бизнинг Тошкент тўқимачилик комбинатимиз ҳам бор эди. Ҳаридорларга бу ерда нималарни тавсия қилишаётган экан, деб қизиқдик. Ичкарига кирдик...

Ўзимизнинг чиройли сатинимизни бир қўришдаёқ танидик. Қизил гулли газлама чаққон метрлаётган сотувчининг қўлида ял-ял ёнарди. Мен илгари ҳам маҳсулотларимиз қандай харид қилиниши билан қизиққанман, гулдор сатинларимиз, енгил ва чиройли «Ягодка» ва читларимизни одамлар қандай олишаётганини томоша қилганман. Лекин нимагадир, бу ерда бизнинг буюмларимизни кишилар иштиёқ билан сотиб олаётганликларини кўриш ғоят кўнгилли эди...»

Бу сўзлар Чеботарёвларнинг энг кенжаси бўлган, иккинчи йигирув фабрикасида слесарь-электрик бўлиб ишлаётган Юрийга тааллуқлидир.

У харидорнинг кичик бир қувончига дахли бўлган ишчи сифатида фахрланиб гапирганда фақат ўзинигина кўзда тутгани йўқ. У хотини Полина, онаси ва отаси, хуллас, ўз меҳнат тақдирини тўқимачилик комбинати билан боғлаган барча чеботарёвлар номидан гапирди.

Улар комбинат билан фақат меҳнатдаги тақдирларинигина боғламаганлар! Афсуски, «Фабрика заставаси» деган ибора ишлатилмайдиган бўлиб кетган. У жуда қисқа ва аниқ эди. Застава — бу чегарада унда худди фронтнинг олдинги чизиғидагидай мустаҳкам туриш керак...

***

Тўқимачилик комбинати дока ва ҳарбий кийимлар учун материаллар ишлаб чиқаришни тўхтатиб, яна гулдор читлар тайёрлашга ўтган урушдан кейинги дастлабки йилда Ольга Тимофеевна Чеботарёва бу ерга ишга келганди. Ўқитиб ўтиришга вақт йўқ— уни бош энергетик бўлимига омборчи қилиб олишди. Ишни яхши ўрганиб, коллективга сингиб кетгандан кейин, бир йил ўтгач, катта акаси Иванни ёнига чақирди. Калинин шаҳридан Варшавагача бўлган уруш йўлини босиб ўтган собиқ пулемётчи госпиталда кўп ойлар ётгандан кейин Тамбовдаги жонажон қишлоғига жўнади. У ерда Аннушкасини — Анна Николаевнани учратди...

Армия Иван Чеботарёвни техникага ҳурмат билан муносабатда бўлишга ўргатди. Металлни ушлашга ўрганиб қолган пулемётчининг қўллари эндиликда йигирув машиналарининг электр моторларига қайта ҳаёт бахш этабошлади. Унинг барча энергетика системасини ремонт қилиб созлай бошлади. Ўша пайтда унинг меҳнат дафтарчасида иккинчи йигирув фабрикаси электр бўлимининг слесари деган ёзув пайдо бўлди.

Анна Николаевна ҳам ўша пайтдан бери тўқимачилар маданият саройида билет сотувчи бўлиб ишлаб келяпти.

Армияда хизматни тамомлагач, кичик укаси Василий ҳам Иванга эргашди. У ҳам слесарь бўлди. Фақат у бош энергетик бўлимининг электрокар бўлимида ишлай бошлади. Хотини Анна Сергеевна эса, йигирув фабрикасининг бухгалтериясига ишга жойлашди. Бу ерда Ольга Тимофеевнанинг турмуш ўртоғи Иван Афанасьевич Жеронкин ҳақида ҳам гапириб ўтиш керак. У тўқувчилик фабрикасида узоқ вақт энг яхши мастер ёрдамчиларидан бўлди. Кейин саломатлиги ёмонлашганлиги сабабли, вентиляция бўлимига ишга ўтди. Чеботарёвларнинг амакиваччаси — Мария Сергеевна Машина тараш цехида асбобсоз бўлиб ишлайди. Унинг жияни Рая Зубова беш йил тўқувчи бўлиб ишлади.

Эндиликда болалар ҳам вояга етишди. Иваннинг икки фарзанди— Юрий ва Владимир, Василийда эса икки фарзанд —Галина ва Александр меҳнатга яраб қолишди...

Иван Анна билан бирга «коммуна уйи»га кўчиб ўтишди. Бу ер худди оилалик кишилар учун ётоқдай эди. Юрка билан Володя худди кечагина бу ётоқнинг узун коридорида югуриб юргувчи эди. Бир карабсизки, катта ўғил ҳали саккизинчини тамомламасдан отасига «Ишга кираман» деб қолди.

— Мактаб нима бўлади?

— Кечкисида ўқиб битираман.

— Бўпти, мен билан бирга ишлайсан, — деди.

Ишни, тажрибани, мушоҳадани, меҳнатга, катта коллективга муҳаббатни отадан ўрганса арзирди.

Беш йил муқаддам эса, Галя билан Володя ҳам қарийб бир пайтда тўқимачилик комбинатига ишга келишди.

Ишчи сулоласи янада ўсди.

(Давоми 2—3-бетларда).

◆ ЎЗБЕКИСТОН ПОЙТАХТИ ГЎЗАЛ ВА КЎКАЛАМЗОР БЎЛСИН

Ўқувчилар ҳиссаси

Собир Раҳимов районидаги мактабларнинг педагог ва ўқувчиларидан 12500 киши ўтган шанба ва якшанба кунлари ўз районларини янада обод ва кўркам қилиш мақсадида умумхалқ ҳашарида иштирок этди.

Шу кунгача улар 20 минг яшил тўсиқ, 4 минг туп манзарали дарахт, 1000 туп мевали дарахт, 2.5 минг дона ранг-баранг гуллар ўтқазишган, 25 минг метр ирригация шохобчаларини чиқиндилардан тозалаб, зилол сувлар оқишига тахт қилиб қўйган эдилар. Райондаги мактаб ва болалар боғчаларининг коллективлари бу сафарги ободонлаштириш уч ойлигида 6 минг туп дарахт, 45 минг дона яшил тўсиқ ўтқазишга аҳд қилишган. Бу кўчалар асосан 2-Қорақамиш, Олимпия массивларига, Ниёзов, Софийская, Зиёмов ва Ўрозбоев кўчаларига экилади.

Шифокорлар ҳашарда

Ташаббускор Чилонзор район меҳнаткашлари шаҳримизда ўтказилаётган ободонлаштириш уч ойлигида актив иштирок этишмоқда. Район соғлиқни сақлаш бўлимидагиларнинг ходимлари шанба ва якшанба кунлари ўтказилган умумхалқ ҳашарида 110 туп дарахт ва 500 дона яшил тўсиқ экдилар. Ҳашарда 800 нафар шифокор ва ҳамширалар иштирок этди. Улар касалхона ва поликлиникалар атрофидаги территорияларни чиқиндилардан тозалаб, қуриб қолган дарахтлар ўрнига ёш ниҳолларни ўтқазмоқдалар.

Чилонзордаги медицина ташкилотлари ободонлаштириш уч ойлиги тугагунга қадар пландан ташқари 300 туп дарахт ва минг дона яшил тўсиқ ўтқазишга аҳд қилдилар.

ЯХШИДАН БОҒ ҚОЛАДИ

ДАРАХТ ВА ЯШИЛ ТЎСИҚ ЎТҚАЗИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 15 МАРТГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — уч ойлик плани (минг туп ҳисобида), иккинчи стун — ўтқазилган дарахт ва яшил тўсиқлар, учинчи стун— планнинг бажарилиши (процент ҳисобида).

Ленин райони	109	80	73,4
Ҳамза райони	95	71	77
Куйбишев райони	113	62	54
Киров райони	119	101.5	85,4
Собир Раҳимов райони	99	91	91,9
Октябрь райони	117	98,4	84
Чилонзор райони	89	84,8	95
Фрунзе райони	100	69,4	69
Сергели райони	79	65,5	82,9

Ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш уч ойлигининг ўтган кунларида дарахт ва яшил тўсиқлар ўтқазиш плани 70 процент бажарилди. Шаҳримиздаги кўчатлар сони шу вақт мобайнида 280 минг туп дарахт ва 800 минг дона яшил тўсиққа кўпайди.

Чилонзор райони меҳнаткашлари бу борада катта ютуқни қўлга киритишди. Улар зиммаларига олган кўчат ўтқазиш планини муваффақиятли адо этишди. Собир Раҳимов, Киров ва Сергели район меҳнаткашлари ҳам биринчилар қаторида боришмоқда.

Куйбишев райони эса орқада қоляпти. Бу ерда умумхалқ ҳашарлари яхши ташкил қилинмаган. ЖЭКдагилар эса аҳолининг ободонлаштириш ишларига кенг сафарбар этишни таъминлашмаяпти.

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг бошқарма ва бўлимлари орасида шаҳар соғлиқни саклаш бўлими ҳамда шаҳар халқ маорифи бўлими пешқадамлик қилмоқда. Шаҳар уй-жой бошқармаси эса аксинча уч ойликда ёмон иштирок этмоқда. Улар уч ойликда 125 минг туп дарахт ва яшил тўсиқ ўтқазишлари керак эди. Ваҳоланки шу кунгача улар 30 минг дона тўсиқ ўтказиб, планни 19 процент бажаришган холос.

ОБ-ҲАВО

Тошкент шаҳри ва областида бугун кечаси ва эртага кундузи ҳаво ўзгариб туради. Ёғингарчилик бўлмайди. Секундига 5—10 метр тезликда шамол эсади. Ҳарорат бугун кечаси 2—4, эртага кундузи эса 8—10 даража иссиқ бўлади.

ТОКИО. Япон ҳукмрон доиралари айрим вакилларининг АҚШ ҳарбий-саноат комплекси билан мустаҳкам алоқасига қарши оммавий норозилик митинги бўлиб ўтди.

СУРАТДА: митинг пайтида. ЮПИ—ТАСС телефотоси.

телетайп лентасидан

▲ ВЕНА. Бу ерда Марказий Европада қуролли кучлар ва қуроляроғларни ўзаро қисқартириш тўғрисида олиб борилаётган музокаралар қатнашчиларининг навбатдаги ялпи мажлиси бўлди.

▲ **ГАВАНА. Ёшлар ва студентларнинг XI Халқаро фестивалини ўтказувчи Халқаро тайёргарлик комитети иккинчи мажлисининг ишида қатнашмоқ учун ВЛКСМ делегацияси Куба пойтахтига келди.**

▲ БУДАПЕШТ. Венгрия социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Я. Кадар Чили Компартияси Марказий Комитети сиёсий комиссиясининг аъзоси В. Тейтельбойм бошчилигида бу ерда меҳмон бўлиб турган Чили Коммунистик партияси делегациясини қабул қилди. Самимий, ўртоқлик вазиятида ўтган учрашув чоғида халқаро аҳвол ва халқаро ишчилар ҳаракатининг актуал масалалари юзасидан, ҳар икки қардош партия ўртасидаги ҳамкорлик масалалари юзасидан фикрлашиб олинди. ВСИПнинг, венгер халқининг Чили Коммунистик партияси билан, фашист хунтасига қарши ягона фронт бўлиб чиқаётган сўл кучларнинг қаттиқ кураши билан бирдамлиги яна изҳор этилди.

▲ **ЛИССАБОН. Порту шаҳрида чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа совет жамиятлари союзи, «СССР — Португалия» жамияти ва «Португалия— СССР» жамияти ўртасида 1976 йилда ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги протокол имзоланди.**

Бу протоколга мувофиқ Португалияда ижтимоий ҳаётнинг турли соҳаларида СССР эришган ютуқларга, космосни ўзлаштириш борасидаги муваффақиятларга, совет ёшларининг ижодий меҳнатига бағишланган кўргазмалар ташкил этилади. Москва ва Бокуда СССРда Португалия кунлари ўтказилади. Адабиёт ва кинофильмлар айирбошлашни кенгайтириш мўлжаллаб қўйилди.

КПСС XXV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Меҳнат шароитини яхшилаш йўлида

«Партия Программасида, сўнгги съездларда ўртага қўйилган асосий социал-иқтисодий вазифаларни ҳал этиш учун янги имкониятлар вужудга келади. Бу гап, аввало, совет кишиларининг... меҳнат ва турмуш шароитини яхшилашга тааллуқлидир».

Барча совет кишилари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети номидан партия XXV съездига қилган ҳисобот доклади, шу съездда «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисида СССР Министрлар Совети Раиси ўртоқ А. Н. Косигин доклади текстини синчиклаб ўрганмоқдалар. Бу докладлардан Коммунистик партия Ватанимиз янада равнақ топишининг, совет кишилари турмуш даражасини янада оширишнинг улуғвор программасини қабул қилганлиги аниқ ва равшан кўриниб турибди. Ана шу улуғвор вазифаларни амалга оширишнинг асосий шартларидан бири ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини кескин оширишдан иборат. Бу проблема мураккаб ва кўп планлидир. Ишлаб чиқариш ходимларининг меҳнат ва турмуш шароитларини янада яхшилаш эса шу проблеманинг муҳим бир қисми ҳисобланади. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг партия XXV съездида шу ҳақда айтган, юқорида келтирилган фикри А. Н. Косигиннинг докладида ҳам ўз ифодасини топди. Ўртоқ А. Н. Косигин бу масалага тўхталиб шундай дейди:

«Янги беш йилликда ишлаб чиқаришни ривожлантиришдаги ва унинг самарадорлигини оширишдаги социал омилларнинг роли анча ортади... ходимларнинг маиший шароитлари тўғрисидаги ғамхўрлик, корхоналарда маданий муассасалар ва спорт комплексларини вужудга келтириш — шуларнинг ҳаммаси инсон ҳаётини мароқли ва мазмундор қилади, ишлаб чиқариш натижаларига самарали таъсир ўтказади».

Киров районидаги саноат корхоналари ва ташкилотларнинг аксариятида ходимларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилашга худди ана шу нуқтаи-назардан қаралмоқда. Меҳнат ва турмуш шароитини яхшилаш — иш вақтидан унумли фойдаланишни яхшилаш, ускуналарнинг бекор туриб қолишини қисқартиш, ва ниҳоят, ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини ошириш имконини бериши ҳар кимга ҳам аён. Меҳнаткашлар депутатлари район Советининг кейинги пайтда район саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотларида кадрлар қўнимсизлигини қисқартиришга қаратилган тадбирларни икки бор муҳокама қилди. Бугунги кунда ана шу масалани ҳал этишда кўпгина ишлар амалга оширилди, деб бемалол айтиш мумкин.

Корхоналарда кадрлар ишини яхшилашга қаратилган тадбирлар комплекси ишлаб чиқилди ва амалга оширилмоқда. Худди ана шу мақсадда ҳамма жойда жамоатчилик кадрлар бўлими тузилди, завод пионер лагерлари, дам олиш зоналари, умумий овқатланиш корхоналари қурилиши суръати тезлаштирилди. Ҳар бир ёш ишчи ўз иш жойида мустаҳкам ўрнашиб қолиши учун барча зарур шарт-шароитлар яратилмоқда.

Бу иш айниқса, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикув ишлаб чиқариш бирлашмасида яхши йўлга қўйилган. Корхонада тузилган жамоатчилик кадрлар бўлими ва мураббийлар совети катта обрў-эътибор қозонган. Уларнинг составига киритилган энг яхши ишчилар коллектив ўртасида меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, меҳнат интизомини бузувчиларга нисбатан талабчанликни оширишга қаратилган катта тарбиявий иш олиб бормоқдалар. Корхона маъмурияти касаба союз комитети билан ҳамкорликда ишчи-хизматчиларнинг бўш вақтларини кўнгилли ўтказишни ташкил этиш, уларнинг меҳнат шароитларини яхшилаш тўғрисида кўпгина ишларни амалга оширди. Тадбирлар ўз самарасини бермоқда. Масалан, бирлашмада кадрлар қўнимсизлиги 1975 йил икки ярим процент қисқарди, прогуллар сони бирмунча камайди.

«Ташгорремстройтрест»нинг 1-ремонт-қурилиш бошқармасида кадрлар қўнимсизлигига барҳам берилган. Бу ерда ишлаб чиқаришни ташкил этиш муттасил такомиллаштириб борилмоқда, оғир қўл меҳнати механизациялаштирилмоқда. Коллективда шаҳардан ташқарига чиқиб дам олишни ташкил этиш анъана бўлиб қолган. Бошқарма ишчи-хизматчилари дам олиш кунларини «Угом» соҳилидаги хушманзара жойда ўтказадилар. Бошқармада бевосита иш жойларида зарур санитария-маиший шарт-шароитлар яратиб бериш учун яхши ғамхўрлик олиб борилмоқда.

Тўқимачилик-галантерея фабрикаси, асбобсозлик заводи ҳамда бошқа бир қатор корхона ва ташкилотларда ишчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш тўғрисида намунали даражада ғамхўрлик кўрсатилмоқда. Шунинг натижасида район бўйича ишчилар қўнимсизлиги 1975 йилда ундан олдинги йилдагига нисбатан 2,3 процент қисқарди, прогул ва бошқа турдаги меҳнат интизомини бузиш сабабли ишдан бўшаб кетувчилар сони кескин камайди.

Ишчи вақтининг бекор кетишини қисқартиришга қаратилган ишларнинг муҳим томонларидан бири — заводлар, фабрикалар, ташкилотларда бевосита умумий овқатланишни ташкил этиш ҳисобланади. «Узбексельмаш», асбобсозлик, машинасозлик бўйича Давлат лойиҳалаш-конструкторлик технология бюроси, «Малика» трикотаж фирмаси каби корхоналарда ошхоналарнинг иш сифати бирмунча яхшиланди. Бу корхоналарда кейинги йилларда 200—250 ўринли янги замонавий умумий овқатланиш объектлари қурилди.

Кадрлар билан иш олиб боришнинг ижобий томонларини таъкидлаб ўтар эканмиз, шуни ҳам айтиш керакки, районда кадрлар қўнимсизлигига, ишчи вақтининг бекор кетишига қарши курашишда ҳамма имкониятлардан фойдаланилди, деб бўлмайди.

«Узбекзолото» корхонасида 1975 йилда уч ишчининг бири алмашди. Тамаки фабрикасида эса, кадрлар қўнимсизлиги икки ишчининг бирига тўғри келай деб қолди. Ўз хоҳиши билан ишдан бўшаб кетиш давом этмоқда. Масалан, «Ўртоқ» кондитер фабрикасида бир йил давомида 177 киши ишга қабул қилиниб, 176 киши ишдан бўшаган. Жумладан, 70 процентдан ортиқроқ ишчи ўз хоҳиши билан ишдан бўшаб кетган. Бу факт фабрикада меҳнат шароитини яхшилашга етарли эътибор берилмаганлигини кўрсатиб турибди.

Биз ишчи вақтининг бекорга кетишини бирмунча қисқартиришга эришган бўлсакда, 1975 йилда 34 минг одам-соатидан кўпроқ вақт йўқотилди. Агар шу вақтлардан унумли фойдаланилганда эди, 11-«Висотстрой» тресті қўшимча 143 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажарган, «Ўртоқ» кондитер фабрикаси 430 минг сўмлик, тамаки фабрикаси — 500 минг сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб чиқарган бўлур эди ва ҳоказо. Кадрлар қўнимсизлиги, ишчи вақтининг бекорга кетиши, меҳнат шароитини яхшилашга эътибор бермаслик ана шундай оқибатларга олиб келади.

Йирик саноат корхоналарида меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ва ишчилар қўнимсизлигини қисқартириш омилларини текшириб кўрилганда, кўпчилик ишчилар иш шароитининг ноқулайлиги, оғир қўл меҳнатини механизациялаш даражаси пастлиги, яшаш жойи олислиги, транспорт алоқаси ёмонлиги сабабли ишдан бўшаб кетганлиги аён бўлди. Кўпчилик ишчилар ўзларига ўқиш ва касб маҳоратларини оширишлари учун имкон яратиб берилмаганлиги сабабли ишдан бўшаганлар. Ишчиларнинг бир қисми эса, ўз мутахассислиги бўйича бошқа жойларга ишга кетмоқдалар. Биз худди ана шу масалаларни ҳал қилишга биринчи даражали эътибор беришимиз керак.

Корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари шуни унутмасликлари керакки, ишлаб чиқаришни самарали олиб бориш учун хоналарга янги техника ўрнатиш ва кадрларнинг касб тайёргарлигини ўтказиш камлик қилади. Шунингдек, ходимларнинг талаб ва истакларини муттасил ўрганиб бориш, улар эҳтиёжларини қондиришнинг имкониятларини топишлари ҳам зарурдир. Партия XXV съезди қабул қилган қарорлар ҳам бизларни худди шунга ундамоқда.

О. РАСУЛОВ,
Киров район ижроия комитетининг раиси.

ИШЧИ СУЛОЛАЛАРИ ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

ЧЕБОТАРЁВЛАР

(Боши 1-бетда).

Вақт ўтиб борарди. Владимир акасининг меҳнатдаги таржимаи ҳолининг дастлабки саҳифасини такрорлади, деса бўларди. Дастлаб у ҳам электрик бўлиб ишлади, ҳарбий хизматдан қайтгач эса, яна ўз цехига келди. Бундан кейинги саҳифани эҳтимол, у бошқачасига «битар». Энди сўз кўпроқ сифат жиҳатидан ўсиш ҳақида боради.

Иван Тимофеевичнинг цех хўжалигида асбоб-анжомлари кўп. Булар симлар, пускателлар, релелар, электромоторлар, момиқни пуфловчи мосламанинг пўлат излари ва бошқалардир. Булар ҳаммаси йигирувчининг муваффақиятини таъминлайдиган воситалардир. Йигирилган ип — унинг ускуналарнинг созлиги ва аниқ ишлаши ҳақида кун бўйи қайғуришининг қонуний ҳосиласидир.

Ускуналар тинмай такомиллашиб боряпти. Демак, слесарь ҳам, созловчи ҳам бир жойда қотиб қолмаслиги керак. Кўп йиллик тажриба кишини «универсал» қилиб қўяди. Киши янги техникани чуқур билиб олади.

Василий Тимофеевич электрокар цехида ишнинг ҳадисини олганлардан. Унинг қўлидан турли маҳсулотлар учун мўлжалланган озмунча тележка ўтдими. Ҳозир электрокарларнинг янги катта партиясини кутишяпти. Ёшлар бу электрокарларни синашга ва ишлатишни ўрганишга тайёрланишяпти.

Юрий эндиликда янги ускуналарни бефарқлик билан санамайди. Бу техника воситалари ўзи қандай? Соф техник жиҳатдан, ишлаб чиқариш самарадорлиги жиҳатидан улар кишига қандай янгиликлар беради?..

У билан машиналарнинг маркалари ҳақида суҳбатлашдик. ПК — 100 калавалаш машинаси билан у жуда фахрланади. «Ўзимизники, Тошкентда чиққан!» Лекин янги техниканинг ҳам ўзига яраша «бўш томонлари» бўлади. Конструкторлар электрикларнинг ишини қийинлаштириб қўйишган, — дейди Юрий. Кейин ўзини овунтиргандай бўлиб, қўшиб қўйди: — Аммо йигирувчининг меҳнати енгиллашган.

Юрий яқинда бўлиб ўтган бир воқеани эслади; бўлимга ҳунар-техника мактабидан болалар практикага келишди.

Улар бироз ғалатироқ, бепарворoқ эдилар. Ишга ҳадеганда қовушиб кетаверишмади. Бу ерда эса бундай қилиш бўлмасди. Ҳамма нарсани сўраб-суриштириш, ишлатиб кўриш керак эди. Ҳаммаёқ техника! Албатта, биз тажрибали ишчилар уларга бажону-дил ёрдам берамиз. Фақат аввал ёшларни қизиқтириш, улардаги назарий маълумотни ишга солиш лозим эди.

Фабрикада маҳоратли ишчилар етишмайди. Уларни ўзлари тайёрлашади. Тажрибали ишчи масаласи ёш коммунист бўлган Юрийни ишлаб чиқариш раҳбарларидан кам ташвишлантирмайди. Худди шу боисдан ҳам фабрикага ишга келган ёш ишчига танқидий назар билан қарайди, у «бўладиганми», коллективнинг меҳнати зое кетмайдими? Мана шу жиҳатдан ўрганади. У цехга қандай ният билан келган — эҳтимол институтга кириш олдидан «енгил» стажга эга бўлмоқчидир ёки адашиб келиб қолгандир? Мана, Юрийнинг отасининг қўлида ҳам қанчадан-қанча ёшлар касб ўрганишди. Уларнинг сони-саноғи йўқ. Баъзилари фамилиясини билиб олмасингдан жуфтакни ростлаб қолишди.

Ўғиллари эса уни уялтиришмади. Владимир йигирув ишлаб чиқаришида муқим қолишга — инженер дипломини олишга қарор қилди. Унинг бу интилиши фабрика коллективи, партия ташкилоти эътиборидан четда қолмади. Яқинда корхонадан тўқимачилик институтини тайёрлов курсига йўлланма олди. У завод стипендиясини олишга номзод бўлиш учун қабул имтиҳонларидан муваффақиятли ўтиши керак. Цехда эса у бу ҳуқуққа меҳнати билан эришди.

Ишчи сулоласининг сифат жиҳатидан юксалиши мана шу йўсинда юз бераяпти. Бу тинмай олға бориб, инженерлар сулоласига айланади.

Полина Чеботарёванинг ўн йиллик меҳнат стажи кейинги икки беш йилликка тўғри келди. Бу даврда тўқимачилик комбинатида корхонани техник жиҳатдан қайта қуроллантиришга жадал киришилди. Бу иш калавалаш цехида ҳам амалга оширилди. Ана шу янгиликларни жорий этишда Полинага бевосита иштирок этишга тўғри келди. Аввалига у фақат тандалаш машинасига калава ўрнатувчи, тандаловчи, мастер ёрдамчиси каби турдош ихтисослар бўйича кўникмалар ҳосил қилди. Сўнгра техникумда назарияни эгаллашга тўғри келди. Енгил саноат техник технологи мутахассислиги бўйича дипломни олган заҳоти калаваловчи сифатида биринчи бўлиб монтаж қилинган Чехословакиянинг «Аутосук» автоматини ўзлаштира бошлади. Ҳозир цехда ана шундай машиналардан 20 таси бор.

Шундай қилиб Полинага инструктор сифатида мушкул вазифани — цехга келган ёш қизларга ўз билим ва тажрибаларини ўргатиш вазифасини бажаришга тўғри келди. Ёш қизлар учун ҳар бир сменани ҳуснихат бўйича бутун бир дарс деса бўлади: машина — улар учун дафтар, оппоқ, нам бўлишига қарамай ҳали иссиқ йигирилган ип ўралган сўталар сафи эса улар учун сатрлар эди. Ҳар бир сатрни бекамі-кўст, тугунсиз битиш учун эса иш усулларини тўғри ўзлаштирибгина эришиш мумкин. Буларнинг ҳаммасига инструктор ўргатади. У шу билан бирга оддий иш усулларидан юксак маҳоратга интилиш, ишчи унвонини юксак қадрлашга ҳам ўргатади. Полинанинг мураббийлари — ҳозирда пенсияга чиқиб кетган инструктор Мария Федоровна Попова ва мастер ёрдамчиси Матвей Павлович Маркан ҳам шунга ўргатишган эди.

Бугунги кунда комбинатда бригада ва сменаларда командирлик лавозимини эгаллаган Полинанинг тенгдошлари оз эмас. Мастер ёрдамчиси ва инструктор кўникмаларига эга бўлган Полинага ҳам бир неча ой қаторасига смена мастери вазифасини бажаришга тўғри келди. Бу — осон бўлгани йўқ, аммо уддалади. Ваҳоланки, бутун бир ишлаб чиқариш участкаси иши учун жавоб бериш, техникадан устамонлик билан фойдаланиш, ишчиларни ўз ўрнига қўя билиш сирларини ҳали ўзи яхши билмас эди...

* * *

Комбинатга пойдевор қўйилаётганда Тошкентнинг мана шу чекка томонларини ҳеч иккиланмай застава деса ҳам бўлар эди.

Улкан корхонанинг биринчи навбати эндигина маҳсулот ишлаб чиқара бошлади-ю, суръатни асло сусайтирмай унинг иккинчи навбатини қуриш давом этарди. Бир йўла уйлар ҳам қурардик. Эндиликда ўзининг Маданият саройи, мактаб ва болалар боғчалари, ҳали ҳам ўткинчиларнинг аксариятини йигирувчи ва тўқувчилар таш-

Слесарь-электрик Юрий Чеботарёв.

▲ Инструктор Полина Чеботарёва ёш калаваловчилар билан. ▲ Асбобсоз Мария Сергеевна Мишина.

ПАЙВАНДЛОВЧИ ЎРНИДА ОПЕРАТОР

Трубаларни пайвандлайдиган «Север-1» комплекси магистрал қувурлар ва газ қувурларини ётқизиш борасидаги одатдаги технологияни тубдан ўзгартириб юборди. Комплекснинг асосий қисми труба ичига ўрнатиладиган К-700 машинасини Е. О. Патон номидаги электрпайвандлаш институтининг мутахассислари яcадилар ва тайёрладилар. Янги агрегатни яратишда СССР Нефть ва газ саноати корхоналари қурилиши министрлиги, Монтаж ва махсус қурилиш министрлиги, Электротехника саноати министрлиги ва бошқа идораларнинг конструкторлари ва ишчилари қатнашдилар.

«Север— 1» комплекси ёрдамида трубаларни бириктириш ғоятда содда. Ишқаш қисми тайёр магистрал ичида турадиган К —700 машинаси горизонтал ҳолатда жойлашади. Кучли кран унга трубани «кийгизади», машина бундан кейинги операцияларни ҳаммасини мустақил равишда бажаради. У трубаларни туташтиради, марказлаштиради, кўндаланг чокларни тозалайди, калиберлайди ва ниҳоят бир-бирига пайвандлайди. Чок пухта чиқади, шундан сўнг чок арайишлари олиб ташланади. Кейин машина ўрнатилган янги труба ичидан худди рельсда юргандек юриб чиқади ва шу заҳоти янги трубани пайвандлашга киришади.

«Север— 1» комплекси ҳар қандай иқлимий ва об-ҳаво шароитларида операцияларни тўла механизациялаш ва автоматлашни таъминлайди. Махсус асбоблар белгиланган программа бўйича пайвандлаш режимини ўзгартиради. Шинали ғилдиракда юрадиган прицеп вагонга монтаж қилинган ва минг киловатт қувватли кўчма дизель электростанцияси электрэнергия манбаи бўлиб хизмат қилади.

Янгиликни қўллаш туфайли қувурларни қурилиш трассаси бўйлаб ташиш олдидан иккиучтасини пайвандлаб йириклаштирувчи ярим стационар базалар ташкил этиш зарурати ҳам йўқолади. Шу туфайли оралиқ операцияга ва қувурларни мажбурий ортиқча ташиб таҳлашга эҳтиёж қолмайди.

Бугунги кунда қурувчилар қор босган бепоён тундрада ва жазирама қумликларда нефть қувурлари ва газ қувурлари ётқизмоқдалар. Ҳар йили «оташ чок» усталари миллион-миллион пайванд солаяптилар. Мамлакатимиз территориясида айқаш ўтган кўпдан-кўп трассаларда 5 минг нафардан ошиқ пайвандкаш ишлаяпти. Олимлар, инженерлар ва ишчилар яратган янги комплекс уларнинг ишини анча енгиллаштириб магистрал қувур ётқизиш ишларини тезлаштиради.

ТАСС.

Йиллик план- муддатидан илгари

Ленин, Фрунзе ва Сергели районлари мусобақаси

МАЖБУРИЯТЛАР ИЗИДАН

ШУ КУННИНГ ЖАНГОВАР ШИОРИ

«Экономикани ва халқ фаровонлигини янада юксалтириш учун ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифати оширилсин!» — Ленин, Фрунзе, ва Сергели районларининг меҳнаткашлари ана шу шиор остида социалистик мусобақани янада кенг қулоч ёйдирдилар. Шаҳар статистика бошқармасининг маълумотлари шуни кўрсатдики, КПСС XXV съезди шарафига социалистик мусобақанинг кенг қулоч ёйдирилиши натижасида ўзаро мусобақадош районлар январь-февраль ойларига қабул қилинган план топшириқларини ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар.

Меҳнат беллашувида «Учқун» тўқимачилик-галантерея фирмаси, «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Гордорстройремонт»нинг асфальт-бетон заводи (Ленин районы), абразив-олмос комбинати, 2-тикувчилик фабрикаси, «Главташкентстрой»нинг 1-ёғочни қайта ишлаш заводи (Фрунзе райони), маҳаллий саноат бошқармасига қарашли 1-тикувчилик фабрикаси, резина-техника ва қуёш тўсқичлари заводлари (Сергели райони) каби корхоналарнинг коллективлари юқори кўрсаткичга эришдилар. Бу корхоналарнинг коллективлари диққат-эътиборларини қабул қилинган план ва социалистик мажбуриятларни бажаришга қаратдилар. Масалан, 2-тикувчилик фабрикасида цех, участка ва бригада

1976 ЙИЛНИНГ ЯНВАРЬ— ФЕВРАЛЬ ОЙЛАРИ КУРСАТКИЧЛАРИ	Ленин райони	Фрунзе райони	Сергели райони
Маҳсулот реализацияси бўйича планнинг бажарилиши (процентларда).	104,8	102,7	103,6
Планга қўшимча реализация қилинган маҳсулот (минг сўм ҳисобида).	1997	1425	712
Ишлаб чиқариш умумий ҳажмининг ўсиш суръатлари (процентларда).	108,0	104,2	111,4
Меҳнат унумдорлиги бўйича планнинг бажарилиши (процентларда).	104,1	103,9	104,6
Меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръати ўтган йилнинг шу даврига нисбатан (процентларда).	107,4	104,6	106,0
Меҳнат унумдорлигиниўсиши ҳисобига ишлаб чиқариш ҳажмининг ошиши (процентларда).	93,8	100,0	56,6
Товар маҳсулот таннархини арзонлаштиришдан пландан ташқари олинган фойда (минг сўм ҳисобида) январь ойи кўрсаткичлари.	218	32	20
Планни бажармаган корхоналар:	—	—	—
а| реализация ҳажми бўйича бажармаган (минг сўм ҳисобида).	—	—	—
б| меҳнат унумдорлиги бўйича	2	4	1
в| таннарх бўйича	5	3	2
г| ортиқча харажатга йўл қўйилди (минг сўм ҳисобида).	281	70	165
Арзонлаштиришга эришган корхоналар			
а| ишлаб чиқариш ҳажми бўйича	7	5	3
б| меҳнат унумдорлиги бўйича	8	4	5
Маданий-маиший буюмлар ишлаб чиқариш (1976 йил январь — февраль кўрсаткичлари).	101,5	103,5	92,6
Маданий-маиший буюмлар ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръати ўтган йилнинг шу даврига нисбатан (процентларда).	111,7	110,9	116,1
Қурилиш-монтаж ишларининг бажарилиши (марказлашган молиявий манбалар). 1976 йил январь ойи кўрсаткичлари (процентларда).	63,0	81,0	90,0
Фойдаланишга топширилган турар жой майдони (минг квадрат метр ҳисобида).	—	—	—
Турар жойни фойдаланишга топшириш планининг бажарилиши (процентларда).	—	—	—

коллективлари ўртасидаги меҳнат беллашувининг таъсирчан шартлари ишлаб чиқилган. Мусобақа натижалари ҳар ўн кунда якунланмоқда. Ғолиблар номи эса «Чақмоқ» деворий газеталарида ўз аксини топмоқда. Уларга тантанали суратда қимматбаҳо совғалар ва бошқа мукофотлар топширилмоқда.

2-тикувчилик фабрикаси коллективининг тажрибаси белгиланган вазифаларнинг муваффақиятли бажарилишида меҳнат беллашувининг муҳим роль ўйнашини кўрсатиб турибди. Бу тадбирга етарли аҳамият бермаган жойларда эса меҳнат кўрсаткичи тамоман бошқача. Масалан, химия-фармацевтика заводида социалистик мусобақанинг жарангдорлик, оммавийлик, илғор тажрибаларни такрорлаш каби ленинча принципларига эътибор берилмаяпти. Натижада корхона қабул қилган социалистик мажбуриятдагига нисбатан 35 минг сўмлик кам маҳсулот ишлаб чиқарди.

Турли сабабларга кўра «Электроаппарат» бирлашмасининг электротехника заводи, тўқимачилик комбинати, «Ўзвторчермет» бирлашмаси каби корхоналар ҳам социалистик мажбуриятларини бажараолмади.

КПСС XXV съезди қарорларида маданий-маиший ва рўзғор буюмлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва уларнинг сифатини ошириш тўғрисида алоҳида таъкидлаб ўтилган. «Ташхимсельмаш» заводининг коллективи съезд қарорларини ўзларининг жанговар программаси сифатида қабул қилди. Корхонада кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш топшириғи 117,9 процент бажарилди. Бу участкада ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 22,7 процент ўстирилди. Коллектив буюмлар турини кўпайтириш бўйича катта ҳажмдаги ишларни амалга оширмоқда. Яқинда ошхона сервизлари ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Электрон-техника ва электротехника заводлари, нoстандарт мебеллар комбинати маданий-маиший буюмлар ишлаб чиқариш топшириғини бажараолмади.

Тепловоз вагон-ремонти заводи, модалар уйи, «Таштекстильмаш» ҳамда Сергелидаги темир-бетон конструкциялари заводлари маҳсулот таннархининг қимматлашиб кетишига йўл қўйди.

Меҳнат календарида ўнинчи беш йиллик биринчи кварталининг охирги ойи бормоқда. Унинг муваффақиятли якунланишида социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириш муҳим аҳамият касб этади. Корхоналарнинг меҳнат коллективлари фаолиятида социалистик мусобақани янада ривожлантириш, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш — шу куннинг асосий шиори бўлиб қолиши керак.

КПСС XXV съезди қарорларини изчиллик билан ҳаётга тадбиқ этаётган шаҳримиз меҳнаткашлари ўнинчи беш йиллик топшириқларини шараф билан бажармоқдалар. Сиз бу суратда пойтахт трикотаж фирмасининг ўнинчи беш йилликни уч ярим йилда бажариш мажбуриятини олган пешқадам тўқувчиларидан (чапдан-ўнгга) Лидия Опарина билан Раиса Асилбоеваларни кўриб турибсиз.

М. Нуриддинов фотоси.

◆ Дастурхон атрофида (чапдан-ўнгга) Рая Зобова, Галина, Анна Сергеевна, Василий Тимофеевич, Иван Тимофеев, Анна Николаевна, Полина ва Юрий Чеботарёвлар. ◆ Невaралар билан сайрда.

кил этадиган кўчалари билан Социалистик шаҳарча Тошкентнинг марказига айланиб қолган. Хмельницкий проспектида худди қўзиқоринлардек кўп қаватли бинолар қад кўтармоқда. Ҳали бу ерда қанча-дан-қанча уй тўйлари бўлади...

Тўқимачилик комбинатига Чилонзор ҳам бамайлихотир қаролмайди. Чунки, 20-кварталдаги иккита катта уй тўла-тўкис корхона ишчи ва хизматчиларига берилган. Бу ерда катта Чеботарёвлар истиқомат қилишади. Юрий билан Полина беш ёшли қизлари Наташа билан бамисоли эстафета бўйича — ўша умумий ошхонаси, ҳидига қараб йўлакнинг нариги чеккасида тушга қандай овқат тайёрланаётганлигини аниқ айтиш мумкин бўлган «Коммуна уйи»дан квартира олишди. Албатта, бу уйнинг қулайликларини отасининг квартирасидаги қулайликлар билан таққослаб бўлмайди. Аммо ёшлар норозилик билдиришаётгани йўқ. Уй ўзининг жиҳозлари билан гўзал эмас. Энг муҳими, аҳил, бир нарсага интилиб яшашда.

Катта Чеботарёвлар — Иван Тимофеевич ва Василий Тимофеевичларнинг оилалари уларга қўшни. Чилонзордан Социалистик шаҳарчага ортиқча бир марта тушиб-чиқиш осон бўлмаса ҳам бир нарса ўша ерга тортади. Сменага бориш осон: комбинатнинг автобуси келади. Мабодо, дам олиш куни кинога бормоқчи бўлишса, тўқимачиларга яқинроқ, ўзларининг Маданият саройларига боришади: таниш-билишларни учратиш, ҳол-аҳвол сўрашиш, улар билан суҳбатлашиш анча кўнгилни ёзади. Бу ерга бошқа ташвишлар ҳам жалб этади. Полина иккинчи сменада бўлганида Анна Николаевна набирасини боғчадан олиши, унга қараб туриши керак. Владимир шу ерда тўқимачилик институтининг тайёрлов группасида шуғулланади. Галинага эса кутубхонага кириб ўтиш керак — чунки у транспорт институти кечки бўлимининг V курсини тугаллаяпти.

Шундай, иш кунидан сўнг ҳам уларнинг машғулотлари, қизиқишлари тўқимачилик комбинати билан боғлиқ. Чунки, ўз моҳияти бўйича у ҳамон фабрика заставаси бўлиб қолмоқда. Янги-янги авлодларни вояга етказиб, ҳаётга йўлланма бермоқда.

* * *

Февраль ойининг дам олиш кунларидан бирида Чеботарёвларнинг улкан оиласи Иван Тимофеевичнинг уйида тўпланишди. Одатда улар байрам кунлари ёки бирор оилавий тантана кунлари йиғилишарди. Бу сафар улар менинг илтимосим бўйича йиғилишди: мен Чеботарёвлар оиласининг корхонада учратмаган аъзолари билан яқиндан танишиш, албатта, уларнинг оилавий тузилиши, ўз бўш вақтларини қандай ўтказишлари, бир сўз билан айтганда: иш кунидан сўнг улар ўз вақтларини қандай ўтказишади, шуни билишни истар эдим.

Афсус, бу сафар ҳам ҳамма тўплана олмади. Касаба союз йўлланмаси билан Цхалтубода дам олаётган Ольга Тимофеевна эрта ёки индин келиб қолиши лозим эди. Володя эса икки дам олиш кунидан фойдаланиб, ўртоқлари билан кўҳна ёдгорликларни томоша қилиш учун Самарқандга жўнаб кетган экан. Галина ҳам бир дамга: қувончли янгилик билан ўртоқлашиш учун келиб-кетди холос — қишки сессияни муваффақиятли топширибди. У бўлажак иқтисодчи (ҳозир мутахассислиги бўйича бош энергетик бўлимининг ҳисоб бўлимида ишлаяпти).

Тушликка дастурхон ясатилди. Пўл-йўлакай азалги суҳбатни давом эттиргандек сўнгги янгиликлар: набираларининг қандай тез ўсаётганлиги, уларнинг ташвиши кўпайиб бораётганлиги ҳақида, Василий Тимофеевичнинг кичик ўғли Саша Армия хизматига тайёргарлик кўраётганлиги ҳақида, ўқиб чиқилган янги китоблар, янги Тошкент цирки ҳақида (циркка билетлар олиб қўйилганди), кўз ўнгингизда кенгайиб бораётган микрорайон ҳақидаги янгиликлар билан ўртоқлашишди.

Дастурхон атрофида яна бир нарса — Галинанинг қўшиқ айтишни яхши кўриши, ўз дугоналари билан бир неча марта бўлимдаги тантаналарда иштирок этгани маълум бўлди. Айтишига қараганда ўқиш муносабати билан вақт тиғиз — қўшиқ айтишни бироз камайтирган эмиш. Юрий эса ўз билганича оилавий суратлар солномасини бойитмоқда. У ёзда, шаҳардан ташқарига чиққан вақтларда, отпуска пайтида суратга олишни маъқул кўрар экан. Ўтган йили Полинанинг туғилган жойи — гўзал Белая дарёсини суратга олгани ҳақида ҳикоя қилиб берди.

Анна Николаевна келини билан кўпинча кичкинтой Наташа учун янги конструкциядаги кўйлак устида бош қотиришади. Илгари эски «Зингер»нинг ўзи кифоя эди. Полинанинг ўзи бироз тикишни ўрганганидан сўнг Юра унинг туғилган кунига хонаки «Чайка—3» универсалини совға қилди. Энди истасанг-истамасанг маҳоратингни оширишинг керак. Тўғри, баъзи бир ишларни бажаришда Юра унга ёрдам бериб туради.

Кичкинтой Наталья ҳам ўз қўғирчоқлари учун қоғозлардан кийимлар бичишга, дастлабки ҳарфларни ёзишга ҳаракат қилаяпти. Унинг учун алифбе «Ю» ҳарфидан — отасининг исми бош ҳарфидан бошланади. Ҳовлида эса уни бутунлай бошқа «алифбе» — ёш олча дарахти, яшил ниҳолларнинг куртаклари ўзига кўпроқ жалб этади. Бу ерга у бобоси билан келишни яхши кўради. Дарахтларнинг ҳаммасини бобоси ўтқазган, унинг ўзи ҳикоя қилаверсин...

Кечқурун ҳамма циркка отланди. Полина бир варақайига икки оила учун — ўз оиласига ва Раяга фарзандлари билан билет олган экан. Ўзининг Юрий билан дам олиш куни бир кунга тўғри келишидан фойдаланибди. Циркка отланар экан, Юра Ҳадрадан комбинатга қандай тез етиб олиш ҳақида ўйлар эди. Чунки тунги сменага етиб келиш керак.

* * *

...Албатта Чеботарёвларнинг бир «оилавий» куни мазкур кузатишлар билан чегараланмайди. Уларнинг машғулотлари, қизиқишлари, ташвишлари шу қадар бекиёски, улар ҳақида батафсил ҳикоя қилмоқчи бўлсак, бошқаларга нисбатан эртанги меҳнат куни барвақтроқ бошланган Юрий каби, албатта, бу учрашувни эртаси кунга кўчиришга тўғри келар эди.

В. БЕЛОПЛОТОВ.

◆ Кенжа Чеботарёвлар янги циркда томоша пайтида.

Лойиҳадаги даражага эришилди

Тошкент чинни заводи реконструкция планида кўзда тутилган даражага эришди. Унинг технологик линиясидан март ойидан бошлаб ҳар куни 80 мингта чойнак, пиёла, лаган тушяпти.

— Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашидаги шерикларимиз — Чехословакия, ГДРдан ажойиб машина-ускуналар олинди, — деди завод директори А. Иброҳимов. — Пиёла ясайдиган станоклар, қуритиш линиялари, фильтрпресслар яхши ишлаб турибди. Реконструкциялаш меҳнат унумдорлигини 20 процент оширишга имкон берди. Эндиликда биз йилига 27 миллионта буюм тайёрлаб чиқаришимиз мумкин. Шу даражага эришиш учун на қўшимча ишчи кучи, на цехлар саҳнини кенгайтириш зарур бўлди. Технологик линияларни бошқариш осонлашди, бир қанча жараёнлар автоматлаштирилди.

Завод беш йилликнинг охирига бориб йилига 31 миллионта чинни асбоб ишлаб чиқарадиган бўлади. Чет эллардан олинаётган буюртмаларни қондиришга имкон берадиган технологик линияни монтаж қилиш кўзда тутилган.

Тошкент чинниси дунёга машҳур бўлиб кетди. Чет эллардан келаётган кўпдан-кўп буюртмалар бу гапни тасдиқлайди. Австрия, Швеция, Ироқ ва бошқа мамлакатларда ўтказилган виставкалар ҳам бунга кўп жиҳатдан сабаб бўлди. Рассомлар Аҳмад Мирзабоев, Ёқубжон Қорабоев, Анвар Нуъмонов ишлаган пахта гулли, атлас гулли чойнак-пиёлалар, лаганлар кимга ёқмайди, дейсиз.

Т. ГОЛБУБКИНА,
ЎзТАГ мухбири.

Лауреат китоблар

Босма нашрларни бадиий жиҳатдан яхши безаш ва полиграфия ижроси учун Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон иштирокида Душанбада ўтказилган конкурс тугади. Конкурсда 1974 — 1975 йилларда чиқарилган китоблар, сиёсий плакатлар, журналлар ва газеталар намойиш қилинди.

Жюри Ўзбекистондаги нашриётлар томонидан чоп этилган 27 та китоб ва 18 та плакатни энг яхши деб топди ҳамда биринчи даражали дипломлар билан мукофотлади. Нашрларимизнинг кўпчилиги иккинчи даражали дипломларга ва рағбатлантирувчи ёрлиқларга сазовор бўлди. Ўзбекистон ношрлари билан полиграфчилари конкурс натижаларига биноан умумий биринчи ўринни эгалладилар.

(ЎзТАГ).

●*Олий ўқув юртларида*

ИЛҒОР ТАЖРИБАЛАР ЎРГАНИЛДИ

Меҳнат Қизил Байроқ орденли В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетида Ўрта Осиё олий ўқув юртлари комсомол комитетлари секретарларининг бир неча кунлик семинари бўлди.

Тожикистон, Қозоғистон, Қирғизистон республикалари ҳамда республикамиздаги олий ўқув юртларидан келган 100 га яқин қатнашчилар «Ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш ва уларни етук мутахассислар этиб тайёрлашда комсомол ташкилотларининг роли» мавзуида доклад ва суҳбатлар тингладилар, университет комсомол комитетининг илғор иш тажрибаларини ўргандилар, техник аппаратлар билан жиҳозланган ўқув аудиторияларида ва лабораторияларда бўлдилар, университет маданият саройи билан танишдилар.

СТУДЕНТЛАР МЕҲМОНИ

Умумҳиндистон ёшлар уюшмаси ва Умумҳиндистон студентлар уюшмасининг 20 га яқин вакили университет студентлари ҳузурига меҳмон бўлиб келди.

Меҳмонлар университет ёшларининг фаолияти, ўз тенгдошларининг ҳаёти билан танишдилар. Улар университет ҳисоблаш марказида бўлиб, катта таассурот олдилар. Янги очилган ёшлар маданият саройида меҳмонлар Тошкент Давлат университети ҳақидаги ҳужжатли фильмни томоша қилдилар. Интернационал дўстлик клуби аъзолари меҳмонларга эсдалик совғалари топширдилар.

ИЛМИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

Ф. Энгельс номли Тошкент Давлат Чет тиллар педагогика институти студентлар илмий жамиятининг бўлиб ўтган конференцияси жонажон партиямизнинг XXV съездига бағишланди.

Конференциянинг икки кун давом этган мажлисларида студентларнинг 500 га яқин докладлари тингланди ва муҳокама қилинди. Инглиз тили факультети студентлари 74 та, француз тили факультети ёшлари 96 та, немис тили факультетида эса 94 та, кечки ва сиртқи бўлимларда 135 та илмий доклад ўқилди.

Студентлар илмий йиғинида мазмунли ва салмоқли деб топилган докладдан ўнтаси Бутуниттифоқ конкурсига тавсия қилинди.

Студентларнинг илмий-тадқиқот ишларига филология фанлари доктори А. Абдуазизов, доцент С. Саъдуллаев, филология фанлари кандидати С. Ризаев ва бошқа ўқитувчилар раҳбарлик қилдилар. Конференциянинг ялпи йиғилишида доклад қилган студентлардан 40 кишига фахрий ёрлиқлар топширилди.

М. ХОЛМУРОДОВ.

111 ЁШЛИ ОТАХОН

Андижон районидаги «Тошкент» колхозининг энг кекса отахони Олимхўжа Норхўжаев 111 ёшга тўлди. Уни ҳамқишлоқлари, қариндош-уруғлари туғилган куни билан самимий табрикладилар.

Шу қадар баракали умр кўрганига қарамасдан Олимхўжа ота колхоз токзор боғида тез-тез меҳмон бўлиб туради. У бу ерда сурункасига бир неча ўн йил ишлаган, унинг шогирдлари ҳозир шу боғда меҳнат қилишмоқда. Камбағал деҳқон оиласида катта бўлган Норхўжаевнинг ўзи 70 ёшга тўлганидагина саводини чиқарди. Оқсоқолнинг олтмишдан зиёдроқ фарзандлари, неваралари, эваралари бор. Ана шу оила аъзолари орасида ўқитувчилар ҳам, врачлар ҳам, механизаторлар ҳам топилади.

Андижон областида баракали умр кўрган анчагина қариялар бор. Бундан ўн беш йил муқаддам бу ерда бир асрдан ортиқ умр кўрган кишиларнинг сони 70 та эди, эндиликда уларнинг сони 104 тага етди.

Ўзбек олимига — халқаро мукофот

Иккала давлат ўртасидаги дўстона муносабатларнинг 50 йиллиги муносабати билан Совет ва Эрон ҳукуматлари биргаликда таъсис этган Абулқосим Фирдавсий номидаги мукофот Тошкент Давлат университетининг профессори, филология фанлари доктори Ш. Шомуҳамедовга Теҳронда топширилди.

Ўрта асрда яшаган улуғ форс ва тожик шоирининг номи билан аталган бу мукофот, белгиланган қоидага биноан, Эрон ва совет халқларининг маданиятларини ўзаро бойитишга, улар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга хизмат қиладиган адабиёт, санъат ёки адабиётшунослик соҳасидаги жуда катта асарлар учун берилади. Тошкентлик олим дастлабки тўртта лауреат қаторига кирди. У Абулқосим Фирдавсий ижодий меросининг тадқиқоти учун, ўлмас «Шоҳнома» асарини ўзбек тилига таржима қилганлиги учун бу қадар юксак мукофотни олишга сазовор бўлди.

(ЎзТАГ).

●*Шифобахш неъматлар*

БЕҲИНИНГ ХОСИЯТЛАРИ

Раънодошларнинг олмалар оиласига мансуб бўлган беҳи дарахти Ўрта Осиёда қадимдан маълум. Унинг асл ватани Ғарбий Осиё (жумладан, Ўрта Осиё) ҳисобланади. Ўзбекистонда беҳининг хушбўй беҳи, ширин беҳи, йирик Қува беҳиси, оддий Қува беҳиси, нон беҳи, нордон беҳи, йирик Самарқанд беҳиси, олмасимон Хоразм беҳиси каби навлари ўсади. Беҳининг таркибида 7 процентгача қанд ва 1 процентгача олма кислотаси мавжуд. Беҳи мевасидан мураббо, шарбат ва компот тайёрланади. Уруғидан эса қадимий халқ медицинасида, жумладан ҳозирги медицинада ҳам доривор модда сифатида фойдаланиб келинади. Беҳи уруғининг ширасидан тил яллиғланиб куйганда фойдаланиш ҳақида XVI асрда яшаган олим-табиб Юсуфий ибн Муҳаммад ибн Юсуф-ат-табиб ал-Ҳаравий «Жомиъ ал— фавойид» («Фойдалар мажмуаси») китобида шундай ёзган эди:

Яллиғланиб, куйиб ачишса гар тил,
Ундан ғам-қайғуга тўлган бўлса дил.
Семизўт ва беҳи уруғ ширасин,
Оғзингдан қўймайин олиб тур дадил.

Беҳи мевасидаги умумий хусусиятлар ҳақида «Фавойид ал-ахёр» («Хайрли кишиларга фойдалар») асарида:

Беҳи суви қолдиради чанқоқни,
Даф бўлади қусиш билан ҳиқичоқ.
Қон туфлашни йўқотади, ҳидланса —
Нафас ишин яхшилайди у ҳар чоқ, —

деган. Юсуфий «Жомиъ ал-фавойид» асарида эса, қусиш иллатига мубтало бўлган кишилар учун энг афзал даво беҳи шарбати эканини таъкидлаб ёзади:

Қусиш иллатида сезилса сафро,
Беҳи-ю, лимоннинг шарбати даво.
Бошқа хилт сезилса майбеҳ шароби,
Чучукмия дони даводир аъло.

Юсуфий ўз рубоийсига шарҳ ёзар экан, беҳи шарбати ҳамда майбеҳ шаробини тайёрлаш усулини қуйидагича баён қилади:

«Беҳи шарбатини тайёрлаш усули: юз мисқол беҳи суви, эллик мисқол оққант билан бирга яхшилаб қайнатилади».

Майбеҳ шаробини тайёрлашни эса қуйидагича кўрсатади.

«Занжабил, қоқила, қалампирмунчоқ ва уд[1]ларнинг ҳар биридан ярим дирам олиб, чала туйилади. Латтага боғлаб, юз мисқол беҳи суви ва эллик мисқол ичиладиган сувга солиб қайнатилади. Яримга келгач, етмиш мисқол оққант солиб, яна қайнатилади. Сўнг мастаки, мушк, заъфароннинг ҳар биридан бир донагдан[2] олиб, гулоб ёки сувда ивитиб, қўшилади ва яна бир-икки бор қайнатилади».

Ҳаким Кермоний «Баҳрал-ҳавосс» («Хосиятлар денгизи») китобида беҳини она кўкрагига сут йиғилиб қолишни йўқотиш учун тавсия қилиб ёзади:

«Мен айтаманки, агар онанинг кўкрагида сут йиғилиб, боғланиб қолса, беҳи билан асал бирга чапланса наф қилади».

Ҳаким Кермоний ибн Синонинг беҳи ҳақидаги қуйидаги гапларини келтиради: «Беҳи қусишни тўхтатади, мастликни ва чанқашни бартараф қилади, ич кетиши ва қон оқишини тўхтатади, ҳиди эса мияга қувват беради».

Беҳининг ажойиб хусусиятлари ҳақида ҳиндистонлик олим Муҳаммад Ҳусайн «Махзан-ал-адвия» («Даволар хазинаси») китобида атрофлича ёзган. Унинг баён қилишича, беҳини араблар «сафаржал», форслар «беҳ» ёки «обий», турклар эса «ҳайва» дейишар экан. Унинг ширинида ҳурсанд қилувчи, юрак, мия, ошқозонга қувват берувчи ва пешобни равон қилувчи куч бор. Табиати эса ҳўл ва совукликда ўртачадир. Унинг нордони эса биринчи даражада совуқ ва иккинчи даражада қуруқ бўлиб, меъдага қувват беришда ширинига нисбатан кучлироқдир. Унинг суви нафас йўли ва ўпкага манфаатлидир. Чанқоқни қолдиради ва пешоб ҳайдайди».

«Умуман улардан ейиш, — деб ёзади китоб муаллифи, — юракни хурсанд қилади, васвасани қувади, бош оғриғига қарши наф қилади, меъда ва жигарга қувват нисор қилади, иштаҳа очади, болани тушишдан асрайди, оғиз ҳидини йўқотади, юрак ва мия қизиши ҳамда мастликни бартараф қилади, кўнгил айниши, қусиш ва бўшашишни йўқ қилади, хафақон ва сариқ касалига қарши ҳам фойдалидир. Қизил кесак (гилвата) ейишга нисбатан бўлган хоҳишни манъ қилади».

Яна шу китобда ёзилишича, беҳини ўтга кўмиб, пўсти қорайгунча қуйилиб, сўнг ейилса, ич кетишини қолдиради. Агар унинг ичидаги донини олиб, ўрнига мускат ёнғоғи солиб қўйилса, қуввати яна ҳам кучлироқ бўлади.

Муҳаммад Ҳусайн беҳи ёғи ҳақида қуйидагиларни ёзади: «Беҳи ёғи қуйидагича олинади. Беҳини сувда юмшаб, пишгунча қайнатилади, сўнг беҳидаги сув сиқиб олинади. Сиқиб олинган сувга нисбатан икки баравар кўпроқ миқдордаги зайтун ёғига аралаштирилади ва узоқ қайнатилади. Зайтун ёғи қуюлганда эса қайнатиш тўхтатилади. Ҳосил бўлган қуюқ ёғ, беҳи ёғи ҳисобланади. Бу ёғнинг мижози ҳўл-совуқдир. Унинг хосияти шундайки, оғиз ичидаги ярани, бош айланиши, қулоқ чинқириши, чарчашлик, бачадон яраси, пешобнинг куйдириб чиқишини йўқотишга катта ёрдам қилади. Терлашни йўқотади. Ундан ялнанса ёки ичилса иссиқдан бўлган бош оғриғини, қон туфлашни, жигар шишини, доимий ичбуруғнинг бартараф бўлишига кўмаклашади, ичак ярасига қарши фойда қилади».

Истеъдодли шоир ва моҳир табиб Сайид Муҳаммад Ҳасрат беҳи ва унинг дорилик хусусиятлари ҳақидаги фикрини ўзининг «Тўҳфаи Ҳусайний» номли форс тилида ёзган китобида шеър билан қуйидагича ифодалаган эди:

Совуқдир тўртинчи ўринда ҳар он,
Иккинчи ўринда қуруқ бегумон.
Мудом ичса киши майбеҳдан агар,
Меъдасига яхши куч-қувват етар.
Сиқилганда юрак ёзилар, ундан,
Қусқи келса уни қайтарар тандан.
Уруғлари уни қилар мулойим,
Гули эса қабз қилади доим.
Буйрак билан қовуқ ишин хуш қилар,
Ёғи эса дардлар бағрини тилар.
Ўпка ишин яхши қилади беранж,
Кўп ейилса агар қўзғатар қуланж.[3]
Лаб ёрилса агар, совиса мижоз,
Ёғи даво бўлар ажойибу-соз.
Томизилса беҳи сувидан агар,
Қуйиб чиқса пешоб ундан қутқарар.

Беҳи ҳақидаги ажойиб мақтовларни «Туҳфат ал-мўъминин» («Мўминлар туҳфаси») китобидан ҳам ўқишимиз мумкин. Бу китобда ёзилишича, беҳининг қайси хили бўлмасин улар ҳидланса кишини қувонтиради, мураббоси эса ичак ишини, нафас йўлларини яхшилайди, юракка қувват бериб, иссиқ хафақонга қарши фойда қилади.

Ҳиндистонлик шоир ва табиб Давоий ҳам ўзининг «Фавойид-ал-Инсон» («Инсонларга фойдалар») китобида ширин ва нордон беҳиларнинг ҳислатларини қуйидагича баён қилади:

Ҳар иккови, уруғидан йўтал даф,
Томоқ билан ўпка, учун яхши наф.
Қабз қилар шарбатидан ичган чоқ,
Ҳар иккови иштаҳага наф бироқ.
Совуқдан лаб ёки оёқ ёрилса,
Яхши бўлар беҳи ёғи сурилса.
Совуқ бўлар мижоз учун, бил, беҳи,
Меъда учун қувват бироқ майбеҳи.
Буйрак билан қовиқ учун фойда,
Манфаат бор барча дардга мойида.
Ширин беҳи унча қабз этмайди,
Пишганидан асло зарар етмайди.

Тиббий китобларда беҳидан, унинг баргидан, тана шохлари кулидан тайёрланадиган мураккаб дорилар, беҳи сиканжубини, беҳи ҳазм дориси, беҳи ҳалвоси, беҳидан олинадиган шарбатлар ҳақида муфассал йўл-йўриқларни ўқишимиз мумкин.

Беҳининг яна бир хусусияти ҳақида кексалар шундай ҳикоя қилишади. Бир талаба ҳужрада ўзи якка истиқомат қилар экан. У шундай дардга йўлиқиптики, ўқишга борганда ҳам, уйида ҳам тинмай ухлайдиган бўлиб қолипти. Дарс тайёрлашга ҳеч ҳафсаласи бўлмас, шунинг учун ўқитувчидан танбеҳ оладиган ҳам бўлипти. Охири бу воқеани домласига айтипти. Домла: «Ҳужрангда нималар бор?» — деб сўрапти. У китоб, бироз емиш ва том шипида осиғлик беҳилар борлигини айтипти. Домла: «Тезда беҳиларни чиқариб ташла», деб буюрипти. У шундай қилгач, уйқудан қутулган экан. Бу воқеадан беҳи ҳиди асабларни тинчитиш ва уйқу келтириш хоссасига ҳам эга эканини сезиш мумкин.

Беҳи меваларидан ёздагина эмас, қишда сақлаб қўйиб фойдаланиш халқимизнинг азалий одатларидан биридир.

Маҳмуд ҲАСАНОВ.

1. Ҳинд алоэ дарахти.
2. Ўлчов бирлиги.
3. Қорин санчиги

ЖАҲОН ОЙНАСИ

САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК

ГАВАНА. Гаванадаги автобус ишлаб чиқарадиган завод жадал реконструкция қилинмоқда. Кубанинг шу жуда катта корхонасида поток ишлаб чиқариш линияси ўрнатилмоқда. Автобусларни йиғишнинг ҳамма асосий жараёнларини механизациялаш мўлжалланмоқда. Автобусларнинг кўпгина узел ва деталлари СССРдан етказиб берилмоқда.

Совет Иттифоқи билан мустаҳкам ҳамкорликда барпо этилган бу заводнинг аҳамияти жуда катта. Империалистик қамал натижасида озодлик оролида транспорт соҳасида вужудга келган қийинчиликларни бартараф этишда корхона ишлаб чиқарган машиналар катта роль ўйнади.

Завод ўзининг дастлабки маҳсулотини 1970 йилда ишлаб чиқарган бўлса, ўша пайтдан бери ўтган давр ичида автобус ишлаб чиқариш беш баравар кўпайиб, бултур 1500 тагa етди.

«КУМУШ ЮБИЛЕЙ»

ДЕҲЛИ. Республиканинг барча штатларида ҳамда иттифоқдош территорияларида Ҳиндистон— Совет маданий жамиятининг бўлимлари ишлаб турибди. Ҳиндистон — Совет маданий жамиятининг 1600 дан зиёдроқ бўлимлари совет халқига дўстлик ҳис-туйғуси билан суғорилган касб-кори ва ижтимоий аҳволи турли кишиларни бирлаштириб турибди.

Ҳиндистон— Совет маданий жамияти тузилганига келгуси йил март ойида 25 йил тўлиши муносабати билан, деди Ҳиндистон— Совет маданий жамияти миллий кенгашининг бош секретари Н. К. Патнаик ТАСС мухбири билан суҳбатда, «Ҳиндистон — Совет дўстлик йили»ни ўтказишга қарор қилинди...

Тинчлик учун бундан кейинги курашнинг КПСС XXV съезди маъқуллаган программаси СССР билан дўстлик тарафдорлари, ер юзида мустаҳкам тинчлик, хавфсизлик ва тараққиёт учун курашувчи барча тинчликсевар кучлар учун қудратли мадад бўлади деб таъкидлади пировардида Н. К. Патнаик.

ГОЛЛАНДИЯ. Рембрандтнинг машҳур «Тунги дозор» асарини тиклаш ишлари ниҳоясига етай деб қолди (суратда).

Буюк рассомнинг Амстердам давлат музейида сақланаётган ана шу расмига ўтган йили томошабинлардан бири пичоқ билан жиддий шикаст етказган эди.

АПН— ТАСС фотоси.

ҚУЛАЙ ИСТИҚБОЛЛАР

ЛОНДОН. Совет Иттифоқи билан савдо-сотиқ қилаётган инглиз фирмалари Англия билан СССР ўртасидаги ўзаро манфаатли савдо-иқтисодий ҳамкорликни ривожлантиришнинг қулай истиқболларини мамнуният билан қайд этмоқдалар, деди Совет— Британия савдо палатасининг секретари Г. Хейуорд ТАСС мухбири билан суҳбатда.

Ўтган йил февралида олий даражада Москвада бўлиб ўтган Англия— Совет музокаралари, деди у, иккала мамлакат ўртасидаги савдо-иқтисодий алоқаларни кенгайтиришга хайрли таъсир ўтказди.

Англия— Совет савдоси тез суръатлар билан ривожланиб бормоқда, деб таъкидлади Г. Хейуорд. Жумладан Англия томонидан СССРга экспорт қилинган молларнинг ҳажми бултурнинг ўзида деярли икки баравар кўпайди. Англиянинг савдо-саноат доиралари КПСС XXV съезди маъқуллаган ўнинчи беш йиллик планларида совет экономикасини анча ўстириш кўзда тутилганлигини ҳисобга олиб, Совет Иттифоқи билан савдо-сотиқни янада кенгайтиришга тўла асос билан умид қилмоқдалар, деди у.

Тошкентдаги 152-мактаб қошида оталар жанговар шуҳрати музейи очилган бўлиб, бу ердаги «Қизил изтопарлар» отрядининг пионерлари мактаб атрофидаги микрорайонларда истиқомат қилувчи 107 Ватан уруши иштирокчилари билан яқин муносабатлар ўрнатганлар.
СУРАТДА: Улуғ Ватан уруши иштирокчиси М. И. Шаманчук отряд аъзолари билан учрашувда.
Р. Альбеков фотоси.

•Газетхон илтимоси

ТОМОРҚАГА АЙЛАНТИРМАСЛИК КЕРАК

Микрорайонларда яшовчи айрим кишилар ўз уйлари яқинидаги ер участкаларини хусусий томорқаларга айлантириб, бу ерга сабзавот экмоқдалар. Бундай қилишга уларнинг ҳақлари борми?

С. ОБИДОВ.

Ўзбекистон ССР шаҳарларида ер муносабатлари республика ер Кодекси билан тартибга солиб турилади. Бу Кодекснинг 109—112-бандларига кўра, шаҳар территориясидаги барча ерлар меҳнаткашлар депутатлари шаҳар ва район советларига қарайди. Бу ерлардан шаҳар қурилишининг бош планига мувофиқ фойдаланилади.

Турар жой массивлари қурилиши планида жамоат фойдаланиши учун мўлжаллаган ер участкалари бор. Улар аҳолининг маданий-маиший, коммунал-маиший талабларини қондиришга ҳамда дам олишга ажратилган.

Жамоат фойдаланиши учун ажратилган ер участкаларининг (скверлар, болалар ўйин ва спорт майдончалари, уйлар олдидаги яшил зоналар) айрим гражданлар томонидан хусусий томорқа, боғ, маиший қурилишлар учун фойдаланилиши ер Кодекси нормаларига зиддир. Бундай ҳол ана шу уйларда яшовчи аҳолининг ҳуқуқларини назарга илмасликдир.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1970 йил 14 майдаги Фармонига мувофиқ ер участкаларидан қонунга хилоф равишда фойдаланган мансабдор шахслар ва гражданларга нисбатан маъмурий жавобгарлик (100 сўмгача жарима тарзида) белгиланган.

Мансабдор шахснинг маъмурий жавобгарликка тортилиши қонунчиликнинг бузилиши туфайли келтирилган зарарнинг тўланиши ўрнини қопламайди.

С. ТАГИРОВА,
Тошкент шаҳар ижроия комитети юрист-маслаҳатчиси.

•Яхши дам—меҳнатга ҳамдам

Ҳаваскор балиқчилар мусобақаси

«Ташметрострой» тресги бошқармалари ишчилари шанба ва якшанба кунларида махсус машиналарда Чимён тоғи бағрида, шунингдек, Сирдарё бўйида дам олмоқдалар.

Ўтган шанбада метрочилардан бир группаси Сирдарёда бўлиб, балиқ овлаш мусобақаси ўтказдилар. Трест касаба союз комитети ғолибларга мукофотлар ажратди. Балиқ ови мусобақасида иккинчи туннел отрядининг ҳаваскор балиқлари-лаҳимчилардан П. Шабарин, Ф. Ермалаев, П. Бондаренколар ғолиб чиқдилар.

МАРОҚЛИ КЕЧА

Фрунзе районидаги 73-ўрта мактабда ёш адабиётчилар тўгараги ташаббуси билан атоқли шоир ва драматург Ҳамид Олимжон ижодига бағишланган адабий конференция ўтказилди. Ўқувчилардан И. Ҳолиқова, Л. Эргашева, С. Исматуллаева, Д. Исломов, М. Тожиев, З. Йўлдошева, Ш. Мухторова, Г. Жўраева, А. Сайдалиева, И. Рихсиевлар шоир асарларидан ўқиб бердилар.

Мактабнинг адабиёт ўқитувчиси Нодиржон Хўжаев раҳбарлигида тайёрланган бу адабий кеча ўқувчилар ва меҳмонларда яхши таассурот қолдирди.

М. УБАЙДУЛЛАЕВА.

ЯНГИ КАФЕ ХИЗМАТИНГИЗДА

Чилонзор массивининг 14-кварталида маиший хизмат кўрсатиш пункти ҳамшаҳарларимизга хизмат кўрсата бошлади. 2-ошхонага қарашли 70 ўринли янги кафе сўнгги лойиҳалар асосида қурилган бўлиб, бу ерда миллий ва европача таомлар тайёрланади. Бундан ташқари кафеда 80 кишига мўлжалланган зиёфат зали ҳам мавжуд. Польшада ишлаб чиқарилган стол ва стуллар кафе ҳуснига янада ҳусн қўшиб турибди.

Ана шу ерда сартарошхона, химчистка пункти ҳам биринчи мижозларини қабул қилди.

• Ранг - баранг олам

Сув—тиш оғриғига даво

Карл-Маркс-штадтда олиб борилган медицина тадқиқотлари кейинги 16 йил ичида уч ёшдан олти ёшгача бўлган болаларда тишнинг кариес касаллиги билан оғриш ҳоллари 80 процентга, олти ёшдан ўн ёшгача бўлган болалар ўртасида 78 процентга, ўн бир ёшдан ўн беш ёшгача бўлган болалар ўртасида эса 55 процентга камайганлигини кўрсатди. Бунга шаҳар марказий тармоғидаги сувни фторлаштириш туфайли эришилди. Фторнинг аниқ олинган миқдори туфайли бу шаҳарда 70 мингга яқин қизлар ва болалар стоматолог ҳузурига боришдан қутилдилар.

Карл-Маркс-штадт ташаббусига Германия Демократик Республикасидаги бешта шаҳар қўшилди. 1980 йилгача яна йигирмата шаҳарда сувни фторлаштирадиган қурилмалар ишга туширилади.

✦ ИНСОН ВА ТАБИАТ

БОЙЛИКЛАРНИ САҚЛАШ УЧУН

Қорақалпоғистоннинг олимлари Амударёнинг этакларида табиий яйловларни ва тўқай ўсимликларини сақлаш борасида кўриладиган тадбирлар комплексини ишлаб чиқдилар.

Ўтган ўн йилликда бу ерда бир миллион гектар чамаси ерни эгаллаган тўқайзор орол бўйида ўзига хос манзара вужудга келтирарди. Ишлаб чиқаришнинг ривожланиши, ерлар интенсив равишда ўзлаштирилиши бу ердаги табиий тўқайзорларни камайтириб юборди.

Олимлар табиий бойликларни тиклаш ва кўпайтириш учун Қорақалпоғистон дельта территориясини суғориб туришни, Амударё дельтасининг шимоли-ғарбий қисмига сув чиқариш, қуриб қолган ҳавзаларга коллектор сувларини оқизиш, ўша тўқайзорларни, ўсимлик табиий запасларини муҳофазалашни таклиф қиладилар.

КОНТРОЛЬ ҚИЛИНМОҚДА

Тянь-шань тоғларининг шимолий этакларида тектоник кучлар таъсирида ер қобиғининг ўз шаклини йўқотиш хусусиятларини Олмаота олимлари доимий контроллик остига олдилар. Қозоғистон ССР Фанлар Академиясининг Турген геофизика обсерваториясида Москва олимлари ясаган гидростатик наклономер республикада биринчи марта ишга туширилди. Бу прибор денгиз сатҳидан бир ярим минг метр баландликдаги гранит қоя тошлар орасини ўйиб ҳосил қилинган штольняларга ўрнатилган. У ернинг «нафас олиши» натижасида ер қобиғининг оғиш даражаси ўзгаришини микроннинг бир неча улушигача бўлган аниқликда қайд этиш имконини беради.

Янги прибор ёрдамида олинган маълумотлар зилзила бўлишини олдиндан айтиб бериш проблемаси билан шуғулланувчи олимлар ихтиёрига топширилади.

(ТАСС).

•ДОСААФ ҚУЙИ ТАШКИЛОТЛАРИДА

ЁШ РАДИОАЛОҚАЧИЛАР ҲУЗУРИДА

Республика ДОСААФ ташкилотининг Тошкентдаги радиоклуби адресига Ватанимиз пойтахти — Москвадан хушхабар келди. Унда клуб радиоҳаваскорлари тўгарагининг бир гуруҳ аъзолари Армия ва Флотга кўмаклашувчи Бутуниттифоқ кўнгилли жамияти Марказий Комитетининг «Ўқув машғулотларини аъло даражада бажарганлиги учун» кўкрак нишонлари билан мукофотланганлари айтилган эди. Тақдирланганлар орасида Н. Қодиров, С. Калимуллин, В. Мягков, Ю. Барановва бошқа жамоатчи активлар бор.

— Бу мукофотдан руҳланган коллективимиз, — дейди радиоклуб бошлиғи П. Васильев, — ёш радиоалоқачилар тайёрлаш соҳасидаги юмушларини ҳар томонлама жонлантириб юборди. — Шу кунлардаги асосий диққат-эътиборимиз кўплаб пухта махсус билимли ва амалий кўникмага эга бўлган радио усталарини тайёрлашга қаратилган. Бунинг учун клубда зарур барча шарт-шароит мавжуд. Машғулотлар олиб бориладиган синф хоналари замонавий радио ва алоқа техникаси воситалари билан, шунингдек, бошқа муҳим асбоб-анжомлар билан жиҳозланган. Шуни алоҳида қайд қилиш лозимки, бу ердаги кўргазмали ўқув қуролларининг кўпчилиги машғулотларда фаол иштирок этаётган радиоҳаваскорларнинг моҳир қўллари билан тайёрланган.

Ҳар томонлама мукаммал тузилган программа асосида ўтказилаётган машғулотларнинг қизиқарли, таъсирчан бўлиши, бўлажак усталарга мустаҳкам амалий кўникмалар олишида клубнинг катта инженери М. Высоковскийнинг хизмати таҳсинга лойиқ бўлмоқда. Унинг бевосита ташаббуси билан радиоҳаваскорлар мусобақаларини тез-тез ўтказиб туриш тобора одат тусига кириб бормоқда. Яқинда сўнгги ойларда бўлиб ўтган ана шундай беллашувларда уч юздан ортиқ радиоҳаваскор белгиланган нормативларни бажариб, разрядли радио-спортчи деган шарафли номга муяссар бўлдилар.

Радиоклуб ҳузурида ишлаб турган секция машғулотларида қатнашаётган радиотехника ихлосмандлари кўпчилигини ҳарбий хизматга чақириладиган ёш ўсмирлар ташкил этади. Шунинг учун ҳам бу ерда амалга оширилаётган ҳар бир ҳайрли иш уларни Ватан олдидаги муқаддас бурчларини аъло даражада бажаришларини таъминлашга ёрдам бериши билан чамбарчас боғланган ҳолда олиб борилмоқда.

Курсантлар ўртасида олиб борилаётган ҳарбий-ватанпарварлик тарбиясининг намунали бўлиши клуб коллективининг ҳар доим эътиборида.

Улуғ Ватан уруши ветеранлари тез-тез уларнинг ҳурматли меҳмонлари бўлиб туришади. Бундан ташқари, курсантлар учун шаҳримиздаги В. И. Ленин Марказий музейи филиали ва бошқа революцион-тарихий жойларга экскурсиялар уюштирилянти. Бу соҳадаги ҳар бир тадбир ҳарбий-ватанпарварлик мавзуидаги кинофильмларни намойиш қилиш билан якунланади. Шунингдек, бу ерда ёшлар бошланғич ҳарбий тайёргарлик машқларини бажаришиб, қуролларни қисмларга бўлиш, уларни йиғиш кўникмаларини ҳам ҳосил қиляптилар. Бу юмушларнинг ҳар томонлама мақсадга мувофиқ бўлишида радиоклуб ўқитувчиси Ю. Римашевский, курсантлардан, айниқса А. Қосимов, А. Муҳаммаджонов, А. Афанасьевлар жон куйдиряптилар.

Клуб курсантларининг чет эллик радио ишқивозлари билан бўлган дўстлик алоқалари ҳам тобора мустаҳкамланиб боряпти. Ҳозирги вақтда улар Чехословакия, Югославия каби ўндан ортиқ мамлакатлар радиоҳаваскорлари билан хат ёзишиб турибди.

Ҳ. АЗИЗОВ.

Шаҳримиз қиёфаси йил сайин ўзгариб бормоқда. Қурилиш, ободончилик ва кўкаламзорлаштириш тадбирлари кенг кўламда давом этмоқда. Мана бу фотолавҳада Ленин проспектининг бугунги манзараси акс этган.
М. Нуриддинов фотоси.

▲ БИЛАСИЗМИ?

ҚРИМДА ЖЕНЬШЕНЬ ЎСТИРИШ МУМКИН

«Ҳаётбахш илдиз» деб ном олган женьшенни Қримда ҳам ўстирса бўлар экан. Қримдаги давлат ов-қўриқхона хўжалиги ва Бутуниттифоқ дори-дармон ўсимликлари илмий-тадқиқот институти тажриба станциясининг хизматчилари ана шундай хулосага келдилар.

Бундан бир неча йил муқаддам дастлабки женьшень қаламчалари ўрмонга ўтқазилди. Мутахассислар бу қаламчаларнинг ўсишини диққат билан кузатиб бордилар, уни озиқлантирдилар, эҳтиётладилар. Ҳозир участкаларда 300 дан зиёд илдизлар ўсяпти. Дастлабки ҳосил йиғиштириб олинди, майдонларнинг территорияси кенгайтирилди. Вақти-соати келиб, «ҳаётбахш илдиз»лар Қримдаги шифохоналарга етказиб берилади.

▲ ҲАР ТЎҒРИДА

Одамхўр йўлбарс

Бангладешнинг жанубишарқий қисмидаги ўрмонзор районларда истиқомат қилувчи аҳоли ўртасида «Читтагонглик одамхўр» яна ваҳима тарқата бошлади. Бу йўлбарс қурбони бўлган сўнгги 33-киши ўрмонга ўтин олиш учун борган маҳаллий деҳқон бўлиб чиқди. Шу йилнинг ўзидагина йўлбарс 13 кишини ҳалок қилди. Ана шу муносабат билан Бангладеш ҳукумати турли мамлакатларга мурожаат этиб, бу йиртқични ушлаш учун овчилар группасини ташкил этишда ёрдам кўрсатишларини илтимос қилди. Гарчанд одамхўр-йўлбарс жуда катта хавф солаётган бўлса-да, уни тирик ҳолида сақлашга қарор қилинди. Чунки йиртқич йўқолиб бораётган мушуксимонлар оиласига мансуб қирол бенгал йўлбарслари туркумига киради.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 16|III да **Ой тутилган тунда**, 17|III да **Кўрмайин босдим тиконни**, 18|III да **Абу Райҳон Беруний**, 19|III да **Кун эшик ортидаги аёл**, 20|III да **Комиссия**.

КИНО

16 МАРТДА

Саҳро ва чангалзорларда — «ЧАЙКА» (18.45, 21.45), «ҚОЗОҒИСТОН» (21.00), «ВОСТОК» (18.30, 21.45), «ДРУЖБА» (18.00, 20.00), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (18.00, 21.00), «НУКУС» (20.00), ҲАМЗА номли (20.00).

Она табассуми — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (21.00), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (19.30).

Қисқа муддатли отпуска — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), ҲАМЗА номли (18.30, 20.00), «МОСКВА» (18.00, 19.30, 21.00).

Маккеннинг олтинлари — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Очкўзликка қарши маккорлик — «ҚОЗОҒИСТОН» (18.00, 20.00).

Рам ва Шам — НАВОИЙ номли (кечқурун).

Бобби — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (21.00).

Сентябрь бошларида — «МИР» (тоқ соатларда).

Дунё — Ғ. ҒУЛОМ номли (20.00).

17 МАРТДА

Саҳро ва чангалзорларда — «ЧАЙКА» (10.30, 13.15, 16.00, 18.45, 21.45), «ҚОЗОҒИСТОН» (11.00, 15.00, 16.00, 21.00), «ВОСТОК» (10.00, 13.00, 16.00, 18.30, 21.45), «ДРУЖБА» (11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 20.00), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 15.00, 18.00, 21.00), «НУКУС» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00), ҲАМЗА номли (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

Она табассуми — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (21.00), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (11.30, 15.30, 19.30).

Қисқа муддатли отпуска — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), ҲАМЗА номли (11.00, 12.30, 14.00, 15.00, 17.00, 18.30, 20.00), «МОСКВА» (10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 19.30, 21.00).

Маккеннинг олтинлари — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Очкўзликка қарши маккорлик — «ҚОЗОҒИСТОН» (12.00, 13.00, 17.00, 18.00, 20.00).

Рам ва Шам — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Бобби — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (13.00, 17.00, 21.00).

Сентябрь бошларида — «МИР» (тоқ соатларда).

Дунё — Ғ. ҒУЛОМ номли (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

ХАРИДОРЛАР ДИҚҚАТИГА!

«Ташпромторг»нинг 2-магазинида

16—22 МАРТ КУНЛАРИ

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг корхоналарида ишлаб чиқарилган

ЧУЛКИ-ПАЙПОҚ МАҲСУЛОТЛАРИНИНГ

Савдо-кўргазмаси ўтказилади

САВДО-КЎРГАЗМАСИДА

14—22 РАЗМЕРЛАРДАГИ ПАЙПОҚЛАР, ЧУЛКИЛАР, КОЛГОТКАЛАР, ГОЛЬФИЛАР (баҳоси 11 тийин ва ундан қиммат);

ЭРКАКЛАР ВА ХОТИН-ҚИЗЛАРНИНГ ИП-ГАЗЛАМА ВА ВИСКОЗ ПАЙПОҚЛАРИ;

ХОТИН-ҚИЗЛАРНИНГ ИП-ГАЗЛАМА, ЯРИМ-ШЕРСТЬ, ВА КАПРОН ЧУЛКИЛАРИ.

НАМОЙИШ ҚИЛИНАДИ.

2-МАГАЗИНГА 9, 25, 60-автобуслар, 1, 5, 9, 17-троллейбуслар, 1, 8, 9-трамвайларда («Привокзальная майдони» бекати) бориш мумкин.

«ТАШПРОМТОРГ».

ТОШКЕНТ «БОЛАЛАР ДУНЁСИ» УНИВЕРМАГИДА

(Первомайск кўчаси, 5-уй)

17-24 МАРТ КУНЛАРИ

ТОШКЕНТ ЎЙИНЧОҚЛАР ФАБРИКАСИ ВА ТОШКЕНТ ПЛАСТМАССА БУЮМЛАРИ ЗАВОДИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН

ЎЙИНЧОҚЛАРНИНГ

САВДО-КЎРГАЗМАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

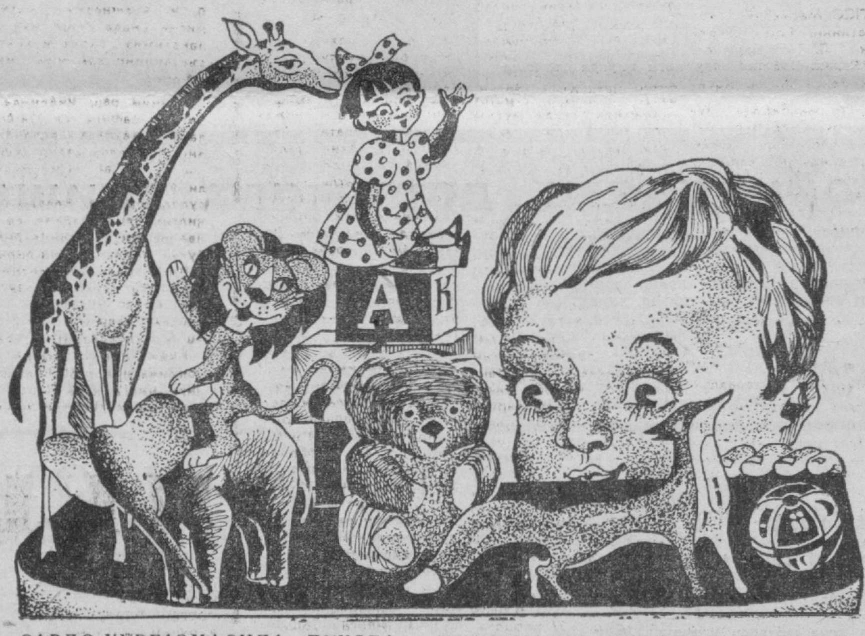

САВДО-КЎРГАЗМАСИДА ДУХОБА ПЛАСТМАССА, ПАРАЛОН, ПОЛИЭТИЛЕН ВА ПУФЛАНАДИГАН ЎЙИНЧОҚЛАР НАМОЙИШ ҚИЛИНАДИ.

САВДО-КЎРГАЗМАСИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

ТОШКЕНТ «БОЛАЛАР ДУНЕСИ» УНИВЕРМАГИ

«УЗТОРГРЕКЛАМА»

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

17 МАРТ — ЧОРШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 10.00 Янгиликлар. 10.10 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.30 «Буратино кўргазмаси». 11.00 М. Анчаров. «Бир микрорайонда». Кўп серияли телевизион спектакль. 5-серия. 12.25 «Қалбга яқин қўшиқлар». 15.55 Телевизион ҳужжатли фильм. 16.15 Болалар учун. «Болалар». Бадиий фильм. 17.45 — «Фан оламида». **Тошкент кўрсатади.** 18.15 Кўрсатувлар программаси. **Ўзбек тилида:** 18.20 «Ёш куч». Болалар учун спорт программаси. 18.55 «Миллионлар ленинча университети». «КПСС XXV съезди совет халқининг фаровонлиги тўғрисида». 19.10 «Ахборот» информацион программаси. (рус.). **Москва кўрсатади.** 19.25 «Даҳшат деғори орқасида». Телевизион ҳужжатли фильм. «Экран» ижодий уюшмаси. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 20.30 «Нон — ризқи-рўзимиз». 20.50 Ўн минут музика. 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 «Бугун дирижёр сиз билан» (рус.). **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «Актёрлар ва роллар». Т. Каримов. (ўзб.). 23.25 Кўрсатувлар программаси.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 17.15 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Олий математика (рус.). **Москва кўрсатади.** 18.15 «Горчичилар, қаердасиз!». 19.00 Янгиликлар. 19.15 «Спортлото» тиражи. **Тошкент кўрсатади.** 19.25 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Чизма геометрия. (ўзб.). **Москва кўрсатади.** 20.30 «Биз Кронштатданмиз». Бадиий фильм. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 Ҳужжатли фильмлар экрани. (ўзб.). **Москва кўрсатади.** 22.30 Ҳужжатли экран. Кўрсатувни шоир Р. Рождественский олиб боради. 23.45 «Композитор Анатолий Александров». Фильм-концерт премьераси. 00.50 Янгиликлар.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.55 Кўрсатувлар программаси. 19.00 «Лотин Америкаси мамлакатларида миллий-озодлик ҳаракатининг ривожланиши». Тарихдан ўқув кўрсатуви (рус.). **Ўзбек тилида:** 19.30 «Тошкент» телепрограммаси. «Тошкент ва тошкентликлар». 20.00 Тошкент янгиликлари. 20.15 «Даурия». Бадиий фильм. 2-серия. 21.40 «Санъат турлари». «Адабиёт». Эстетикадан ўқув кўрсатуви. (рус.).

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлигининг юкларни марказлаштириб ташиш Тошкент шаҳар ишлаб чиқариш автомобиль тресты коллективи трест бошқармасининг ўринбосари У. С. Тоирбоевга отаси **Султонмурод ТОИРБОЕВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, «ПРАВДА ВОСТОКА» КУЧАСИ, 26-УЙ.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33.02.49 дан 33.02.58 гача. Эълонлар бўлими—33-81-42.

Р — 03254. | Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. «Правда Востока» кўчаси, 26. | ИНДЕКС 64579. | Нашр В—3039.